

Oktober 2005 J.nr. 2719 sha//jp

☎ 33145949 🎵 58 e-mail sha@akf.dk

Notat

Ikke-vestlige indvandreres integration på arbejdsmarkedet

Signe Hald Andersen og Eskil Heinesen

Indhold

1. Indledning
2. Design
3. Tobitmodellen med to grænser
4. Resultater

Bilag:

1. Two-limit tobitmodel, hvor forklarende variable vedrørende uddannelse inkluderes
2. Rangordning af kommunerne fordelt på køn

Litteratur

Resume

I dette notat afrapporteres resultaterne fra et forskningsprojekt om ikke-vestlige indvandreres integration på arbejdsmarkedet. Forskningsprojektet er udført af akf og er finansieret af Arbejdsmarkedsstyrelsen. Formålet med projektet er tofold; for det første afdækkes, hvilke karakteristika på individ- og kommuneniveau der har betydning for ikke-vestlige indvandreres integration på arbejdsmarkedet, og for det andet rangordnes kommunerne efter graden af arbejdsmarkedsmæssig integration blandt denne gruppe af indvandrere, når der tages højde for de nævnte karakteristika. Det skal i denne forbindelse pointeres, at man ikke, når man læser resultaterne fra dette notat, skal betragte den enkelte kommunes placering i benchmarkingrangordenen som et udtryk for kommunernes indsats alene, men som et udtryk for kombinationen af en række faktorer, som knytter sig til kommunen som geografisk enhed. Hermed skal notatets brug af ordet 'kommune' betragtes som en henvisning til en bestemt geografisk enhed, snarere end en bestemt institution (som fx 'socialforvaltningen').

Arbejdsmarkedsmæssig integration måles ved beskæftigelsesgraden i 2002, dvs. den andel af året en person har været i beskæftigelse. Analyserne baseres på registerdata og foretages med anvendelse af en two-limit tobitmodel.

Følgende forhold har ifølge analyserne en negativ effekt på beskæftigelsesgraden: at være enlig eller ældre, en kort opholdstid i Danmark, dårligt helbred, ringe forudsætninger for at lære dansk, at være flygtning, at have børn, at være kommet fra lande som Somalia, Afghanistan, Irak, Libanon, og – for kvinders vedkommende – fra Marokko og Pakistan. Endelig har indvandrere en mindre tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis de er bosat i kommuner med en høj ledighedsgrad, en lav andel af indvandrere fra 3. lande og en høj andel af arbejdspladser, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau.

Ved rangordningen af kommunerne finder vi frem til, at de ti kommuner, hvor indvandrerne har den højeste beskæftigelsesgrad, når der tages højde for de nævnte faktorer på individ- og kommuneniveau, er Glostrup, Tårnby, Vallensbæk, Roskilde, Haderslev, Åbenrå, Struer, Brønderslev, Frederikshavn og Hirtshals. Omvendt er de kommuner, hvor indvandrerne har den laveste beskæftigelsesgrad, når der tages højde for disse faktorer, Maribo, Nakskov, Fåborg, Middelfart, Varde, Holstebro, Grenå, Skanderborg, Viborg, Holbæk og Kalundborg. I den førstnævnte gruppe af kommuner er den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad ca. 5-10 procentpoint højere, end man skulle forvente ud fra kommunernes karakteristika, mens den er ca. 5-10 procentpoint lavere i den sidste gruppe af kommuner.

1. Indledning

Integration af indvandrere på det danske arbejdsmarked er en af vor tids store beskæftigelsespolitiske udfordringer, idet succes hermed eller mangel på samme har konsekvenser på flere niveauer. På et overordnet samfundsmæssigt plan er der et betydeligt økonomisk potentiale i at få integrationsindsatsen til at lykkes; hvis andelen af indvandrere på offentlig forsørgelse reduceres, frigøres offentlige midler til andre velfærdsformål. På individniveau medvirker succesfuld arbejdsmarkedsintegration til øget selvværd (i kraft af muligheden for at tage vare på sig selv og hermed være uafhængig af det offentlige) og skaber samtidig integration på andre områder, idet deltagelse på en arbejdsplads ikke kun har betydning for økonomisk integration, men også for social og kulturel integration (se Dorais 1991).

Når man betragter den faktiske arbejdsmarkedsdeltagelse blandt personer indvandret til Danmark,

ser det dog ud til, at integrationsindsatsen på beskæftigelsesområdet langtfra har været succesfuld. Det er især for gruppen af personer indvandret fra ikke-vestlige lande, fraværet af succes er mest iøjnefaldende – her er beskæftigelsesgraden nemlig under 50% og altså langt under beskæftigelsesgraden for danskere.

Det er formålet med nærværende projekt at skabe øget viden om netop denne gruppe af indvandreres integration på det danske arbejdsmarked. For det første er det formålet at undersøge hvilke faktorer, der har betydning for integrationen målt ved beskæftigelsesgraden, både individkarakteristika og overordnede vilkår på kommuneniveau. Denne viden kan bidrage til at få et større indblik i hvilke indvandrergrupper, der skal sættes særligt ind overfor. For det andet er det hensigten at afdække i hvilke kommuner beskæftigelsesgraden blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er højere end forventet, og i hvilke kommuner den er lavere. Med denne viden kan man give en konkret vurdering af beskæftigelsespotentialer blandt landets indvandrere, givet gruppens forudsætninger. Det er dog, med hensyn til dette punkt, vigtigt at være opmærksom på, at de enkelte kommuner ikke kan holdes fuldt ud ansvarlige for beskæftigelsesgraden blandt kommunens indvandrere; for det første er størstedelen af indvandrerne fra ikke-vestlige lande kommet til Danmark før 1999, dvs. før kommunerne fik det formelle ansvar for integrationen. Samtidig er kommunen kun én blandt en række institutioner, som har haft ansvar overfor integrationsprocessen. Ganske vist har kommunerne også før 1999 haft en betydelig del af integrationsopgaven, bl.a. indsatsen over for indvandrere i kontanthjælpssystemet, men både Dansk Flygtningehjælp, AF og en række frivillige organisationer har også haft betydning for integrationen, og hermed er kommunen ikke den eneste institution, der har haft indflydelse på, og ansvar for integrationen. Sidst kan en række faktorer, der ikke er data for, vedr. indvandrerne, lokale arbejdsmarkedsforhold og omfanget og karakteren af uformelle netværk i kommunen være af betydning for beskæftigelsesgraden blandt indvandrere, og det er faktorer, som i vidt omfang er uden for kommunens indflydelse. Når man læser og anvender resultaterne fra dette notat, er det derfor væsentligt at holde sig for øje, at den enkelte kommunes placering i benchmarkingrangordenen er et udtryk for beskæftigelsesgraden for kommunens indvandrere, når der er korrigeret for en række væsentlige faktorer vedr. de enkelte indvandreres karakteristika og lokale forhold, som kommunen ikke har indflydelse på. Placeringen i benchmarkingrangordningen vil således foruden at være påvirket af kommunens integrationsindsats, også være påvirket af eksogene faktorer vedr. indvandrerne og kommunen, der ikke er korrigeret for (pga. mangel på data) og af den samlede integrationsindsats i kommunen. Placeringen er således et resultat af en række faktorer – den er ikke kun et udtryk for den indsats, der leveres af kommunen som institution (dvs. af socialforvaltningen i kommunen). På den baggrund skal notatets brug af ordet 'kommune' ses som en henvisning til en bestemt geografisk enhed, snarere end en bestemt institution (som fx. 'socialforvaltningen').

I forlængelse af det andet formål med notatet, der blev nævnt ovenfor - spørgsmålet om benchmarkingen af kommunerne - er en afgørende omstændighed, at man ikke kan afdække i hvilke kommuner integrationen har været mest succesfuld ved direkte at sammenligne beskæftigelsesgraden for indvandrere i kommunerne; sammensætningen af gruppen af indvandrere i hver kommune er forskellig og kommunernes overordnede vilkår er forskellige, hvilket betyder, at der er variation i de vilkår kommunen, AF mv. møder i forbindelse med integrationen af kommunernes indvandrere. Det er derfor nødvendigt at afgøre hvilke grupper af indvandrere fra ikke-vestlige lande, der har særlig vanskeligt ved at blive integreret på arbejdsmarkedet, således at man kan tage højde for dette ved sammenligning af integrationssuc-

cesen i kommunerne. Det gøres ved først at bestemme hvilke individ- og kommunekarakteristika der fremmer hhv. mindsker indvandrernes sandsynlighed for at være i arbejde og herefter tage højde for det ved opstilling af indikatorer for integrationssuccesen i kommunerne.

Opsummerende er formålet med projektet således tofold: for det første afdækkes, hvilke karakteristika på individ- og kommuneniveau der fremmer hhv. hæmmer integrationen på arbejdsmarkedet (målt ved beskæftigelsesgraden) af personer indvandret fra et ikke-vestlige lande, og for det andet foretages en benchmarking af integrationssuccesen i de danske kommuner.

I det følgende beskrives først, hvorledes analysen er tilrettelagt mht. metode, afhængig variabel og forklarende variabler, hvorpå den statistiske model, der anvendes i analysen, beskrives. Herefter præsenteres først den deskriptive statistik for de forklarende variabler og siden parameterestimerne fra den endelige model. Sidst præsenteres de beregnede benchmarkingindikatorer for alle kommuner, der har mere end 200 indvandrere. Det skal bemærkes, at notatets målgruppe først og fremmest er embedsmænd og forskere, hvorfor der visse steder er anvendt indforståede fagudtryk.

2. Design

Ved brug af en statistisk model (en såkaldt Tobitmodel) estimeres, hvilke faktorer der har betydning for indvandrernes beskæftigelsesgrad. Herpå beregnes indikatorer for integrationssuccesen i de enkelte kommuner som forskellen mellem den gennemsnitlige faktiske beskæftigelsesgrad og den gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad blandt kommunens indvandrere. I det følgende beskrives mere specifikt den population, der indgår i undersøgelsen, datagrundlaget og variabler. Tobitmodellen beskrives nærmere i afsnit 3.

2.1 Population

Undersøgelsespopulationen er alle personer mellem 16 og 64 år,¹ som er indvandret² til Danmark fra et ikke-vestligt land³, og som har opholdt sig i Danmark i hele 2002 (og som hermed har fået opholdstilladelse i Danmark senest i år 2001). Det drejer sig om i alt 172.273 personer, hvoraf 85.025 er kvinder, og 87.248 er mænd.

2.2 Data

Som datamateriale anvendes registerdata. De anvendte variabler stammer fra forskellige datakilder. Selve identifikationen af de indvandrere, der inkluderes i analysen, samt en række individspecifikke oplysninger, er baseret på data fra Danmarks Statistik, mens oplysninger vedr. opholdsgrundlag er leveret af Udlændingestyrelsen. Herudover stammer oplysningerne om, hvilket

---

1 Hvor kommunen ikke har noget formelt forsørgeransvar over for personer under 18 år, er denne gruppe alligevel medtaget, idet den betragtes som værende i den arbejdsdygtige alder.

2 Med termen »indvandrere« menes personer, der enten er ankommet som flygtninge, eller som er kommet til landet som følge af en familiesammenføring.

3 Dvs. som er indvandret fra lande der, pr. 1/5 2004, er uden for EU og Norden (det vil sige at de ikke er indvandret fra Belgien, Finland Frankrig, Grækenland, Holland Irland, Italien Luxembourg, Portugal, Spanien, Storbritannien, Nordirland, Sverige, Tyskland, Østrig, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Tjekkiet, Island, eller Norge), og som ikke er indvandret fra Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Det bør her bemærkes, at vi i analyserne har ekskluderet personer, der er indvandret fra lande, der i 2002 ikke var en del af EU (som fx Estland og Cypern), hvis deres oprindelseslande siden hen er blevet indlemmet i EU-fællesskabet.

spor indvandrerne er på i forbindelse med danskundervisningen, fra Integrationsministeriet. Oplysningerne på kommuneniveau er dels trukket fra Statistikbanken (www.statistikbanken.dk), dels etableret via aggregering af individoplysninger fra akf's indvandrerregister.

2.3 Afhængig variabel

Som mål for arbejdsmarkedsintegration anvendes beskæftigelsesgraden i 2002, dvs. andelen af dage i året en person er registreret med ordinær beskæftigelse enten som lønmodtager eller selvstændig.⁴

Hvor man principielt set også kan anvende en binær variabel, der angiver, hvorvidt personen er i arbejde eller arbejdsløs i året (se fx Tran, 1991, Bach & Carroll-Seguin, 1986), giver beskæftigelsesgraden et mere nuanceret billede af personens beskæftigelsessituation.

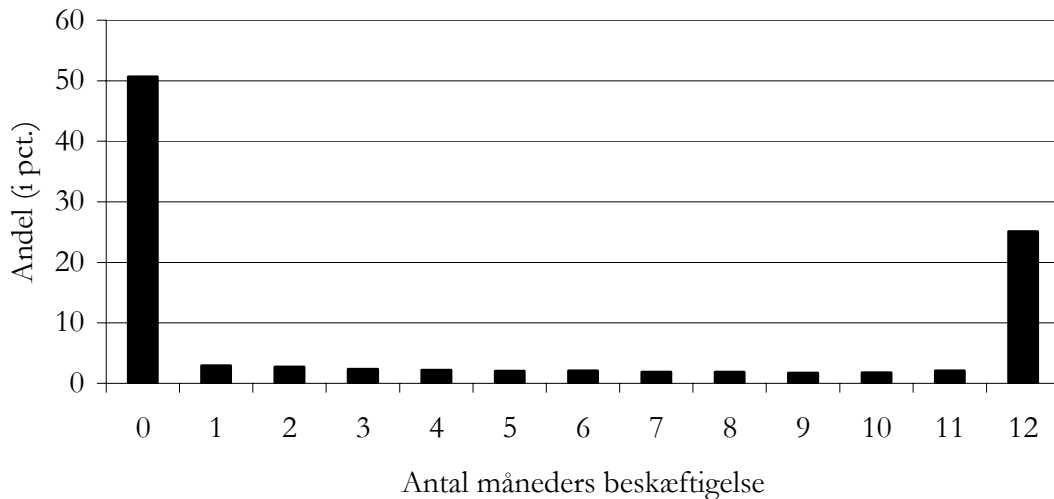
For de 172.273 indvandrere fra ikke-vestlige lande beregnes beskæftigelsesgraden i 2002. Hermed tildeles hver person en værdi mellem 0 og 1, der angiver hans eller hendes beskæftigelsesgrad i året 2002 (hvor 1 angiver fuld beskæftigelse i året, angiver 0 ingen beskæftigelse i året). I figur 2.1 og figur 2.2 ses fordelingen af beskæftigelsesgraden for mænd hhv. kvinder. Figurerne angiver fordelingen af antal hele måneders beskæftigelse, således at første søjle angiver andelen af personer, der har været i beskæftigelse i under en måned, anden søjle angiver andelen af personer, der har været i beskæftigelse i en, men mindre end to måneder osv. 12 måneders beskæftigelse svarer til fuld beskæftigelse. Det skal bemærkes, at beskæftigelsesgraderne for hver enkelt person er beregnet på baggrund af månedsfordelte registeroplysninger om arbejdsmarkedstilstande, herunder beskæftigelse og ledighed. Ifølge registeroplysningerne er de fleste måneder enten kendetegnet ved fuld beskæftigelse, fuld ledighed, eller en fuld måned med manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket betyder, at de beregnede beskæftigelsesgrader i høj grad har en månedsstruktur. Det udnyttes dog, at der er mere præcise oplysninger om antal dages ledighed i hver måned.

Figur 2.1 illustrerer beskæftigelsesgradens fordeling for mænd. Figuren viser, at godt halvdelen slet ikke har været i beskæftigelse i 2002 (de har en beskæftigelsesgrad på 0), mens godt 25% har været beskæftiget i alle årets 12 måneder (dvs. at de har en beskæftigelsesgrad på 1). Det betyder, at lidt under 25% været i beskæftigelse i et eller andet omfang, men mindre end 12 måneder, og som det ses af figuren, er de relativt jævnt fordelt mht. antal måneders beskæftigelse.

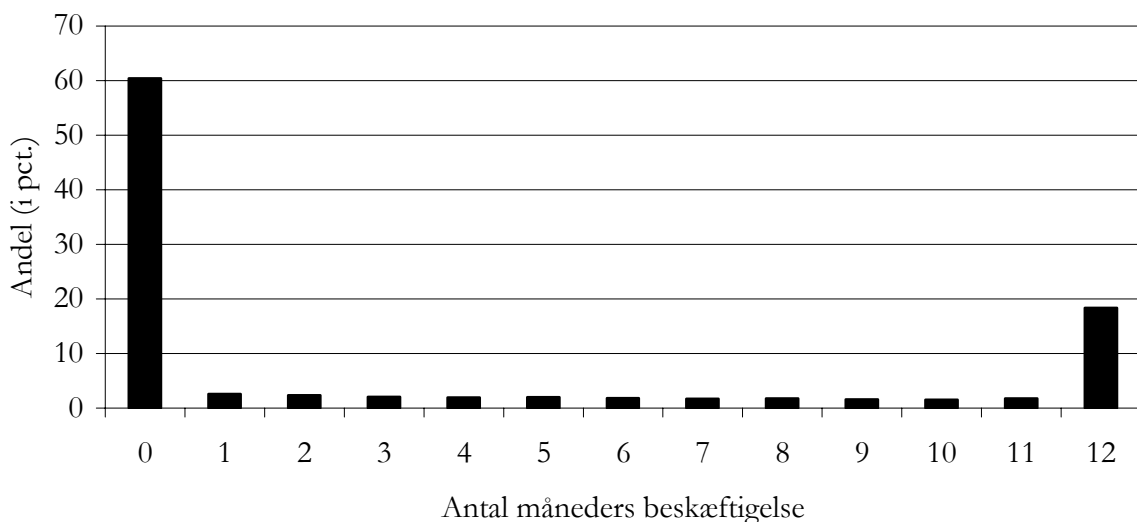
4 Oplysningerne om beskæftigelse som lønmodtager er bl.a. baseret på registreringer af ATP-indbetalinger.

Figur 2.1. Den mandlige del af populationen fordelt efter antal måneders beskæftigelse

Figur 2.2 viser tilsvarende beskæftigelsesgradens fordeling for kvinder. Som det ses, har flere kvinder end mænd en beskæftigelsesgrad på nul (knap 61% mod mændenes 51%), og færre kvinder er beskæftiget i alle årets måneder (knap 20% mod mændenes 25%). Hermed viser det samlede billede, at kvinderne har en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end mændene.

Figur 2.2. Den kvindelige del af populationen fordelt efter antal måneders beskæftigelse

Beskæftigelsesgraden anvendes som den afhængige variabel i en tobitmodel med to grænser (forklares nedenfor).

2.4 Forklarende variabler

I analysen medtages to typer af forklarende variabler: variabler på individniveau, og variabler på kommuneniveau. Hvor variablerne på individniveau, som forklaret ovenfor, medtages med henblik på at kunne udskille grupper, der er særligt vanskelige at integrere, medtages variablerne på kommuneniveau for at kunne tage højde for, at nogle kommuner har særligt gunstige eller særligt vanskelige strukturelle vilkår, som kan tænkes at påvirke indvandrernes beskæftigelsesmuligheder.

Af forklarende variabler inddrages følgende på individniveau:

- Køn
- Om personen bor sammen med en partner, og om det i givet fald er en dansker
- År for opholdstilladelse
- Hvilket spor i danskundervisningen personen er placeret på
- Om personen er ankommet som kvoteflygtning eller har fået humanitær opholdstilladelse
- Helbred
- Opholdsgrundlag
- Oprindelsesland
- Alder
- Om personen har børn

Hvor en stor del af oplysningerne er tidsinvariante (fx ændrer oprindelsesland og indvandringsår sig ikke), så kan fx antal børn og helbred ændre sig over tid, og det er derfor ikke ligegyldigt, hvilket år disse oplysninger om individforhold hentes fra. Da endogenitetsproblematikken taler for ikke at anvende oplysninger fra 2002 (idet fx dårligt helbred i 2002 kan være en konsekvens af, snarere end en årsag til lav beskæftigelsesgrad i 2002), og man samtidig gerne vil have så nye oplysninger som muligt (idet det fx er svært at forestille sig, at en persons helbred i 1990 påvirker beskæftigelsesgraden i 2002 direkte) anvendes oplysninger fra 2001. Med hensyn til oplysninger angående spor i danskundervisningen har vi dog gjort en undtagelse; idet en overvejende del af observationerne er registeret med en række forskellige sporoplysninger, på trods af at man i princippet ikke kan skifte spor undervejs i et danskundervisningsforløb, har vi her valgt at sætte vores lid til den laveste af de anførte sporoplysninger.⁵

Af forklarende variabler på kommuneniveau medtages:

- den kommunale ledighedsprocent
- Andelen af indvandrere fra tredjelande i kommunen i forhold til indbyggertallet
- Andelen af arbejdspladser i kommunen, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau

Der anvendes kommuneoplysninger fra 2002.

Valget af forklarende variabler er inspireret af de tidligere akf-rapporter, Husted og Heinesen (2004), Andersen, Heinesen og Husted (2005a) og Andersen, Heinesen og Husted (2005b).

---

5 Man må formode, at denne divergens mellem princip og praksis skyldes, at indvandrerne i første omgang fejlplaceres, og derfor siden hen overflyttes til et andet spor. Det behøver dog ikke at betyde, at den laveste sporoplysning er den »rigtigste«, idet man kunne forestille sig, at man både kan være placeret på for højt og for lavt et spor. Men da vi ikke har mulighed for at foretage en kvalificeret vurdering af, hvilken oplysning der mest præcist afspejler den enkelte indvandrers forudsætninger for at lære dansk, har vi valgt konsekvent at anvende den laveste anførte registrering.

2.5 Operationalisering – hvorledes de forklarende variabler optræder i analysen

I det følgende beskrives, hvorfor og hvorledes de forklarende variabler inddrages i analysen. Først beskrives variablerne på individniveau.

Oplysninger om køn inddrages i analysen, idet dette individkarakteristikum er fundet at have betydning for integration i adskillige analyser, da mænd og kvinder har forskellige forudsætninger og traditionsbundne roller fra oprindelseslandet og forskellige forventninger til det nye samfund.⁶ I stedet for at lade »køn« optræde som forklarende variabel i analysen foretages estimationerne særskilt for mænd og kvinder. Tanken er, at indvandrerens køn har en stor indflydelse på effekten af en række af de øvrige forklarende variabler, og at det derfor er mere overskueligt at foretage separate estimationer for mænd og kvinder frem for at skulle inddrage en lang række interaktionsparametre mellem »køn« og de øvrige forklarende variabler.

Opholdsgrundlag angiver, om man er ankommet til landet som flygtning, familiesammenført (og herunder om man er familiesammenført til en flygtning eller ej), eller andet⁷, og denne oplysning medtages, idet det må formodes at have betydning, om man har forladt sit land frivilligt, som det gør sig gældende for familiesammenførte personer, eller ufrivilligt, som det er tilfældet for flygtninge.⁸ Opholdsgrundlaget er dog kun registeret for personer indvandret i 1995 eller senere, men man kan, ved hjælp af oplysninger om oprindelsesland og indvandringår, give et plausibelt bud på, om personer indvandret før 1995 er ankommet som flygtninge.⁹ For de resterende indvandrere kan det præcise opholdsgrundlag ikke bestemmes. I analysen optræder oplysninger om opholdsgrundlag derfor med seks kategorier; for personer indvandret i 1995 eller senere angives det, om man er ankommet som »Flygtning«, »Familiesammenført til flygtning«, »Familiesammenført til andre«, eller »andet«, mens det for personer, som er indvandret før 1995, er angivet, om de formodes at være ankommet som flygtninge; kategorien »opholdsgrundlag uoplyst« dækker dels personer indvandret før 1995, der ikke kategoriseres som flygtninge, dels personer indvandret fra 1995 og frem, for hvem der ikke er oplysninger om opholdsgrundlag. Det bør her bemærkes, at personer, der er ankommet som flygtninge før hhv. efter 1995, optræder i hver deres kategori. Kategorien »Familiesammenført til andre« (for personer ankommet efter 1995) er referencekategori. Det skal bemærkes, at der på grund af de ufuldstændige oplysninger om opholdsgrundlag før 1995 er en vis korrelation mellem variablerne for opholdsgrundlag og variablerne for indvandringår (dvs. år for opholdstilladelse), jf. nedenfor. Derfor skal man være varsom med en håndfast fortolkning af de enkelte estimerede koefficienter til disse variabler i modellen.

Oprindelsesland angiver, hvilket land personen er indvandret fra. Variabler herfor medtages,

---

6 Se blandt andet Montgomery (1996), Yang (1994), Chiswick og Miller (1995) og Bach og Carroll-Seguin (1986).

7 Kategorien »andet« dækker over personer, der er ankommet i forbindelse med erhverv eller studie, som har fået opholdstilladelse under EU-bekendtgørelsen, eller som har opholdstilladelse af andre årsager.

8 Se fx Cohon (1981) og Hein (1993).

9 Det betyder, at vi bestemmer personer indvandret fra følgende lande i følgende perioder som flygtninge: Irak efter 1980; Iran efter 1980; Vietnam, uanset indvandringår; Sri Lanka efter 1984; Palestina, uanset indvandringår; Etiopien, uanset indvandringår; Afghanistan, uanset indvandringår; Somalia fra og med 1989; Rumænien fra og med 1989; Ungarn før 1960; Chile før 1989; Bosnien-Hercegovina efter 1995; Serbien-Montenegro efter 1995; Kroatien efter 1995; Makedonien efter 1995; Slovenien efter 1995.

idet forskel på afsender- og modtagerkultur kan tænkes at have betydning for integrationen.¹⁰ I analysen inddrages en kategoriseret variabel for et specifikt oprindelsesland, hvis mere end 1000 personer i populationen stammer fra dette land, mens øvrige oprindelseslande er grupperede. Det betyder, at der i analysen optræder dummyvariabler for, om man er indvandret fra Jugoslavien, Rumænien, Marokko, Egypten, Somalia, Brasilien, Afghanistan, Sri Lanka, Indien, Irak, Israel, Kina Libanon, Pakistan, Filippinerne, Vietnam, Thailand, Rusland, Bosnien eller Makedonien, og for, hvis man ikke er indvandret fra et af disse 20 lande, om man er indvandret fra Øvrige europæiske lande, Øvrige asiatiske lande, Syd- eller Mellemamerikanske lande, Øvrige afrikanske lande eller lande, der ikke er dækket af en af disse kategorier (»andre lande«). For alle disse lande/grupper af lande fungerer »Tyrkiet« som referencekategori, idet dette er det oprindelsesland, hvorfra der er flest indvandrere.

Alder inddrages grundet en formodning om, at beskæftigelseschancerne og arbejdsmarkedsparathed varierer med alderen.¹¹ I analysen opdeles aldersvariablen i 10 kategorier. Hver kategori strækker sig over et femårsinterval (20-24 år, 25-29 år osv.), dog med undtagelse af den første kategori, der kun indeholder personer mellem 16 og 19 år. Alderskategorien »25-29 år« er referencekategori.

Yderligere medtages oplysninger om, hvorvidt personen har børn, og om personen har en partner – og herunder en indikator for, om partneren i givet fald er dansker. Man formodes at have en bedre indgang til det danske samfund, hvis man har en dansk partner. Tidligere undersøgelser viser også, at der er en sammenhæng mellem arbejdsmarkedsadfærd, og hvorvidt man er enlig eller har en partner.¹² I analysen er personens civilstand opdelt i tre kategorier; man er enten enlig, samboende med en dansker eller samboende med en anden indvandrer. Gruppen af personer, der er samboende med en anden indvandrer, optræder som referencekategori. Om personen har børn, er af betydning for arbejdsmarkedsadfærden både for indvandrere og andre, og det samme gælder børnenes aldersfordeling. Der inkluderes i modellen en dummyvariabel for, om man har børn mellem 0 og 2 år, en anden for, om man har børn mellem 3 og 6 år og sidst medtages en variabel, der angiver antallet af børn mellem 0 og 17 år.

Herudover medtager rapporten variabler for, hvilket år personen fik opholdstilladelse. Disse variabler afspejler først og fremmest, hvor mange år personen har været i Danmark; det forventes, at beskæftigelsesgraden alt andet lige er højere, jo flere år man har været i landet. Variable for indvandringsår kan dog også dække over, at personer indvandret i forskellige år kan have forskellige karakteristika mht. variabler, der ikke er inddraget i modellen, bl.a. som følge af ændringer i integrationspolitik for landet som helhed fra år til år. De kan også afspejle, at konjunktursituationen i året for opholdstilladelse kan have betydning for efterfølgende integration på arbejdsmarkedet.¹³ Endelig skal det nævnes, at variable for indvandringsår kan være korreleret med andre variabler, navnlig variabler for opholdstilladelse (jf. ovenfor), hvilket ligeledes kan spille en rolle

---

10 Dette belyses bl.a. i Cohon (1981), Desbarats (1986), McSpadden (1987), Yang (1994), Schoeni (1998) og Pendakur og Pendakur (1998).

11 Se fx Hein (1993), Chiswick og Miller (1995) og Majka og Mullam (1992).

12 For dokumentation af civilstandens og børns betydning se Montgomery (1996), Yang (1994), Chiswick og Miller (1995) og Bach og Carroll-Seguin (1986).

13 For andre undersøgelser, der inddrager indvandringsåret, se Bach og Carroll-Seguin (1986), Runblom (1994) og Desbarats (1986).

for fortolkningen af de estimerede effekter. I modellen opdeles år for opholdstilladelse i kategorierne: 1) indvandret før 1970, 2) indvandret mellem 1970 og 1979, 3) indvandret mellem 1980 og 1984, 4) indvandret mellem 1985 og 1989, 5) indvandret mellem 1990 og 1994, 6) indvandret i 1995, 7) indvandret i 1996, 8) indvandret i 1997, 9) indvandret i 1998, 10) indvandret i 1999, 11) indvandret i 2000, 12) indvandret i 2001. Princippet for kategoriseringen afhænger således af, hvor lang tid der er gået siden indvandringensår. Referencekategorien er »indvandret mellem 1990 og 1994«.

Personens helbred måles på, hvor mange sygesikringsydelser han/hun har haft i 2001.¹⁴ I analysen optræder variablen med kategorierne: 0 sygesikringsydelser (referencekategori), 1-4 sygesikringsydelser, 5-9 sygesikringsydelser, 10-19 sygesikringsydelser og 20 eller flere sygesikringsydelser.

Tidligere studier viser, at forudsætningerne for at lære immigrationslandets modersmål kan have stor betydning for integrationen.¹⁵ For at kunne tage højde herfor medtages oplysninger om, hvilket spor i danskundervisningen personen er placeret på. Disse oplysninger findes kun for personer, der har modtaget danskundervisning fra og med 1999 – hvilket både kan omfatte personer, der er indvandret før og efter 1999. Variablen er en indikator for personens forudsætninger for at lære dansk og er opdelt på fire kategorier: personer, der er latinske analfabeter, placeres på spor 1, personer med en kort uddannelse fra hjemlandet placeres på spor 2, mens personer, der har lang uddannelse fra hjemlandet, placeres på spor 3. Den fjerde gruppe indeholder personer, for hvem spor er uoplyst. Vi beholder denne opdeling i analysen, med undtagelse af den sidste kategori; gruppen af personer, for hvem spor er uoplyst, opdeles efter, om de er indvandret før eller efter 1.1.1999. Begrundelsen for at foretage denne opdeling er, at hvor personer indvandret før 1999 også har haft mulighed for at modtage danskundervisning fra og med 1999, så er de personer, der er indvandret fra og med 1999, omfattet af et introduktionsprogram, der automatisk inkluderer danskundervisning. Hermed må manglende deltagelse i danskundervisningen være et mere bevidst fravalg for personer indvandret efter 1999, mens den manglende deltagelse for personer indvandret før 1999 i højere grad kan tænkes at skyldes uvidenhed om muligheden, manglende prioritering eller manglende behov. Manglende deltagelse i danskundervisningen har hermed forskellige årsager for de to grupper, hvorfor en opdeling er hensigtsmæssig. Dette resulterer i i alt fem kategorier relateret til indplacering på spor i danskundervisningen, hvor af den tredje kategori (personer placeret på spor 3) er referencekategori.

Der inkluderes en dummyvariabel, der angiver, om man har fået opholdstilladelse af humanitære grunde eller er ankommet som kvoteflygtning. Der findes dog kun oplysninger herom for personer indvandret fra og med 1995. Det vil sige, at referencekategorien for denne variabel består af personer indvandret fra og med 1995, som ikke har humanitær opholdstilladelse eller er kvoteflygtninge, samt alle personer indvandret før 1995.

---

14 For personer indvandret i 2001 – som altså ikke har kunnet modtage sygesikringsydelser i hele 2001 – opskales det registrerede antal ydelser i forhold til personens opholdstid. Det vil fx sige, at man fordobler antallet af sygesikringsydelser for en person, der er indvandret 1. juli 2001. Det bør dog bemærkes, at der stadig er en vis usikkerhed forbundet med antallet af sygesikringsydelser for denne gruppe i 2001; For personer, der er flyttet hertil fra udlandet, gælder en karenstid, der betyder, at man skal have opholdt sig i landet i seks uger, før man er berettiget til sygesikringsydelser. Er man alligevel, i løbet af disse seks uger, blevet tilset af en læge, er denne ydelse ikke blevet registreret som en sygesikringsydelse, hvorved den ikke figurerer i vores tal.

15 Se fx Montgomery (1996), Starr og Roberts (1982), Yang (1994) og Chiswick og Miller (1995).

Vi har forsøgt at inddrage interaktionseffekter mellem en række af de forklarende variabler i analysen (fx mellem opholdsgrundlag og indvandringsår, og opholdsgrundlag og alder), men de har ikke vist sig statistisk signifikante.

Der indgår, som nævnt, tre variabler på kommuneniveau. Den første angiver andelen af indvandrere fra tredjelande i kommune i forhold til indbyggertallet. En høj værdi af denne variabel forventes at have en positiv betydning for beskæftigelsesgraden, idet den kan være en proxy for omfanget af det sociale netværk af indvandrere, der er i kommunen. Den anden angiver den kommunale ledighedsprocent, og her forventes en høj værdi at have en negativ betydning for beskæftigelsesgraden. Årsagen er først og fremmest, at en høj ledighedsgrad gør det sværere for indvandrere som for øvrige borgere i kommunen at få beskæftigelse. Desuden er det muligt, at diskrimination o.l. vil medføre, at indvandrere i højere grad vælges fra til fordel for personer med etnisk dansk baggrund i områder, hvor der er en høj ledighed. Samtidig angiver denne variabel til en vis grad omfanget af sociale problemer i kommunen og hermed altså omfanget af kommunens opgave med at få sine borgere (indvandrere og ikke-indvandrere) i arbejde. Den sidste variabel angiver andelen af arbejdspladser, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemløjt niveau. En høj værdi af denne variabel forventes at have en negativ indflydelse på beskæftigelsesgraden idet det forventes at være sværere for en indvandrer at blive accepteret i et arbejde, der kræver høje kvalifikationer, end i et, der kræver lave kvalifikationer.

Det har været forsøgt at inddrage flere forklarende variabler på kommuneniveau vedr. de lokale arbejdsmarkedsforhold i modellen, herunder væksten i antal arbejdspladser og sæsonvariationen i ledigheden. Det viste sig imidlertid at disse variabler ikke var statistisk signifikante, hverken på kommune- eller pendlingsområdeniveau.¹⁶

Deskriptiv statistik for de forklarende variabler findes i de første kolonner i tabel 4.1 og 4.2 og diskuteres i afsnit 4.1 og 4.3.

3. Tobitmodellen med to grænser

Som nævnt foretages den statistiske analyse med udgangspunkt i en two-limit tobitmodel. Denne model vurderes at være velegnet til modellering af beskæftigelsesgraden, da denne kan variere mellem 0 og 1. Eftersom en stor del af indvandrerne har en beskæftigelsesgrad på 0 eller 1, vil det ikke være hensigtsmæssigt at anvende almindelig mindste kvadraters metode. I det følgende beskrives modellen, samt beregningen af marginaleffekter for de parametersestimater, der fremkommer ved anvendelsen af en sådan model. Sidst beskrives beregningen af de indikatorer, hvormed de kommuner, der har mere end 200 indvandrere, senere benchmarkes.

3.1 Modellen

---

16 Med hensyn til variabler på individniveau, som ikke er medtaget i analysen, skal først og fremmest nævnes uddannelse. Der findes oplysninger om indvandrerens uddannelse i registrene, men de er mangelfulde. For personer indvandret før 1999 findes data baseret på en spørgeskemaundersøgelse gennemført af Danmarks Statistik, men indvandrere blev kun spurgt om uddannelse fra oprindelseslandet, hvis de ikke havde taget en uddannelse i Danmark (uanset på hvilket niveau denne måtte være), og svarprocenten var meget lav. Ganske vist findes imputerede værdier for uddannelse for de, der ikke svarede (og som ikke har taget en uddannelse i Danmark), men de er baseret på variabler, vi også har med i den aktuelle analyse (oprindelsesland, alder, køn, år for opholdstilladelse). I bilaget er vist resultaterne af en analyse, hvor uddannelsesoplysninger er med som forklarende variabler.

Two-limit tobitmodellen for en kontinuert variabel y_i , der kan variere mellem 0 og 1 (dvs. som er censureret i 0 og 1), er givet ved

$$\begin{aligned} y_i^* &= x_i\beta + \varepsilon_i \\ y_i &= 0 \quad \text{hvis } y_i^* \leq 0 \\ y_i &= y_i^* \quad \text{hvis } 0 < y_i^* < 1 \\ y_i &= 1 \quad \text{hvis } 1 \leq y_i^* \end{aligned}$$

hvor y_i^* er en latent variabel, x_i er en vektor af forklarende variabler og $\varepsilon_i | x_i \sim N(0, \sigma^2)$. De tre sidste linjer kan også skrives $y_i = \max(0, \min(y_i^*, 1))$. Tobitmodellen, der i standardudgaven kun har ét censureringspunkt, er navngivet efter Tobin (1958), og er beskrevet i fx Greene (2004) og Wooldridge (2002).¹⁷ Modellen er estimeret i Stata.

3.2 Marginaleffekter

Marginaleffekterne af de forklarende variabler x_i kan beregnes for forskellige størrelser:

1. Middelværdien for den latente variabel, $E(y_i^* | x_i)$. Marginaleffekterne med hensyn til denne er simpelthen lig med de estimerede parametre β :

$$\frac{\partial E(y_i^* | x_i)}{\partial x_i} = \beta \quad (1)$$

2. Den ubetingede middelværdi for den observerede variabel y_i , $E(y_i | x_i)$. Marginaleffekterne på $E(y_i | x_i)$ er effekterne på en tilfældig observation fra fordelingen (givet x) – observationen kan være censureret eller ucensureret. For kontinuerte variabler gælder

$$\frac{\partial E(y_i | x_i)}{\partial x_i} = \beta \Pr(0 < y_i^* < 1 | x_i) \quad (2)$$

Marginaleffekten på den ubetingede middelværdi af y_i er sammensat af to effekter: En effekt på den betingede middelværdi af y_i^* i den ikke-censurerede del af fordelingen og en effekt på sandsynligheden for at observationen ikke er censureret.

---

17 Det skal bemærkes, at parameterestimererne kan være skæve, hvis normalfordelingsantagelsen eller antagelsen om homoskedasticitet ikke er opfyldt, jf. fx Deaton (1997). Vi har estimeret en randomeffects two-limit tobitpanelmodel for 2000, 2001 og 2002, hvilket gav omtrent de samme parameterestimerer som dem, der præsenteres i afsnit 4. På grund af det store antal observationer tager det dog ca. seks døgn at estimere panel-tobitmodellen for mænd og tilsvarende ca. seks døgn for kvinder; Stata-proceduren xttobit blev anvendt. Som alternativ til en tobitmodel har vi også estimeret en logitmodel for sandsynligheden for at have en beskæftigelsesgrad på over 0,8; dette gav omtrent de samme resultater mht. betydningen af de forskellige forklarende variabler.

3. Den betingede middelværdi for y_i for observationer, der ikke er censurerede, dvs. middelværdien givet at $0 < y_i^* < 1$. Marginaleffekterne er:

$$\frac{\partial E(y_i | x_i, 0 < y_i < 1)}{\partial x_i} \quad (3)$$

4. Sandsynligheden for at en observation ikke er censureret. Her er marginaleffekten givet ved

$$\frac{\partial \Pr(0 < y_i < 1 | x_i)}{\partial x_i} \quad (4)$$

Effekten af en forklarende variabel på denne sandsynlighed er sammensat af to effekter: En effekt på sandsynligheden for, at $y_i > 0$, og en effekt på sandsynligheden for, at $y_i < 1$. Disse to effekter vil være modsatrettede; fx vil en positiv koefficient til den forklarende variabel betyde, at en stigning i denne øger den latente variabel og dermed øger sandsynligheden for, at $y_i > 0$, og mindsker sandsynligheden for, at $y_i < 1$.

Bortset fra marginaleffekterne på den latente variabel (nævnt under punkt 1) afhænger alle de nævnte marginaleffekter af de forklarende variable x_i . Det har altså betydning for disse marginaleffekter i hvilket punkt de beregnes.

Marginaleffekterne er angivet for kontinuerte forklarende variable. Effekten af en ændring i diskrete variable som fx en binær (dummy) variabel kan beregnes ved at regne den relevante størrelse ud for henholdsvis værdien 0 og 1 for den pågældende forklarende variabel (givet et niveau for de øvrige forklarende variable).

Ved hjælp af programmet Stata kan man beregne alle fire typer af marginaleffekter.¹⁸ De tre sidste beregnes normalt ved middelværdierne for de forklarende variable. Marginaleffekterne på den ubetingede middelværdi (jf. (2)) beregnes således ud fra den forudsagte værdi af y_i givet middelværdierne for de forklarende variable (dvs. $\bar{x}_i \hat{\beta}$, hvilket ligger ret tæt på $\bar{y}_i$ i det konkrete datasæt). Marginaleffekterne på den betingede middelværdi (givet $0 < y_i < 1$) beregnes med udgangspunkt i den forudsagte værdi af y_i givet $0 < y_i < 1$, dvs. $(\bar{x}_i \hat{\beta} | 0 < y_i < 1)$, hvilket er tæt på $(\bar{y}_i | 0 < y_i < 1)$. Marginaleffekterne på sandsynligheden for at $0 < y_i < 1$ (jf. (4)) er beregnet ud fra det forudsagte niveau for denne sandsynlighed (hvilket er tæt på andelen af ucensurerede observationer i data).

I dette papir rapporteres alene marginaleffekterne (1) og (2). Marginaleffekterne (2) angives med udgangspunkt i gennemsnittet for de forklarende variable. Det vurderes, at effekterne på den

---

18 Effekten på den latente variabel er givet ved parameterestimerne, og effekterne på de tre øvrige variable beregnes ved mfx compute, predict proceduren med henholdsvis predict(ys(0,1)), predict(e(0,1)) og predict(p(0,1)).

betingede middelværdi, jf. (3), er mindre interessante, da under en fjerdedel af observationerne er uensurerede. Effekterne på sandsynligheden for ikke at være censureret, jf. (4), er af samme grund heller ikke så interessante.

3.3 Benchmarkingindikator

Beregningen af benchmarkingindikatoren er som følger. For hvert individ har vi den observerede beskæftigelsesgrad, y_i , og vi kan beregne den forventede beskæftigelsesgrad givet den estimerede model, $E(y_i | x_i)$. For hver kommune kan vi så beregne den gennemsnitlige observerede beskæftigelsesgrad og den gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad givet modellen. Forskellen mellem disse to gennemsnit er lig med benchmarkingindikatoren for kommunen.

4. Resultater

I det følgende gennemgås resultaterne fra Tobitmodellen. Først præsenteres den deskriptive statistik, hvorpå parameterestimer og marginaleffekter beskrives. I det modellen er estimeret separat for mænd og kvinder, beskrives resultaterne særskilt.

4.1 Resultater for mænd – deskriptiv statistik

I tabel 4.1 ses resultaterne for mænd. De første tre kolonner angiver gennemsnit, minimum og maksimum for de enkelte forklarende variabler. De sidste kolonner viser estimationsresultatet: estimeret koefficient, signifikansangivelse, koefficientens standardafvigelse og estimeret marginaleffekt på beskæftigelsesgraden (jf. (2) ovenfor).

Første kolonne angiver gennemsnitsværdien for de enkelte variabler, og idet alle variablerne på individniveau er kodet som dummyvariabler (med undtagelse af variabelen »Antal børn i alderen 0-17 år«), angiver gennemsnitsværdien andelen af personer, hvor variabelen har værdien »1«. Således er 37,9% af den mandlige del af populationen enlige, mens 9,4% er gift med en dansker. Hermed placeres 52,7% af den mandlige del af populationen i referencekategorien »Samboende med indvandrere«.

På tilsvarende måde viser tabel 4.1 omfanget af indvandring i forskellige perioder. Fx ses det, at en stor andel er indvandret mellem 1985 og 1989 (22,0%), og at 4,9% er indvandret før 1970. Referencekategorien er »indvandret mellem 1990 og 1994«, og dennes andel er 17,2%

Med hensyn til populationens fordeling på spor i danskundervisningen skal man, som bemærket tidligere, være opmærksom på, at vi kun har oplysninger om danskundervisning fra og med 1999. Som det ses, er 4,9% placeret på spor 1, mens 13,6% er placeret på spor 2. 10,7% er indplaceret på spor 3 (som er referencekategorien). Herudover er sporoplysningerne fraværende for ca. 70% af populationen – dog er kun 4 procentpoint af denne gruppe indvandret i 1999 eller efterfølgende; de manglende oplysninger skyldes altså primært, at størstedelen af indvandrerne, der fik opholdstilladelse før 1999, ikke har deltaget i danskundervisning efter 1999.

Det ses af tabellen, at 3,1% er ankommet som kvoteflygtning eller har fået opholdstilladelse af humanitære årsager. Som nævnt findes disse oplysninger kun fra 1995 og frem.

Med hensyn til variablerne relateret til antallet af sygesikringsydelse i 2001 ses, at langt den største andel har mellem 1 og 4 sygesikringsydelse (41,5%), mens kun ganske få har mere end 19 sygesikringsydelse (3,2%). Referencekategorien, som indeholder de personer, der ingen sygesikringsydelse har haft i året, har en andel på 21,4%

For de fem variabler vedr. opholdsgrundlag er referencekategorien »Familiesammenført til andre« (end flygtninge). Hvor referencekategorien har en andel på 15,4%, er langt den overvejende del af observationerne ankommet som flygtninge – 30,0% er ankommet som flygtninge efter 1994, og 18,4% anslås at være ankommet som flygtninge før 1995 (jf. ovenstående forklaring på konstruktionen af denne kategori). Den relativt store andel, for hvem opholdsgrundlag er uoplyst (29,7%), vedrører hovedsageligt dem, der har fået opholdsgrundlag før 1995, og som ikke er kommet fra flygtningelande.

De næste 25 variabler angår indvandrernes oprindelsesland. Her er Tyrkiet valgt som referencekategori; med en andel på 16,6% er Tyrkiet det land, hvorfra der er kommet flest indvandrere. Der er også en høj andel af personer fra Irak (8,9%) og Bosnien (8,3%).

De sidste to grupper af variabler på individniveau i tabellen angår alder hhv. børn. Heraf ses det, at hvor andelen for referencekategorien for alder (»25-29 år«) er på 11,7%, så er 17,1% af populationen mellem 35 og 39 år, 15,3% mellem 30 og 34 år og 14,6% mellem 40 og 44 år. Samtidig ses det, at næsten 20% har børn mellem 0 og 2 år, og godt 22% har børn mellem 3 og 6 år. Den sidste variabel på individniveau angiver antallet af børn mellem 0 og 17 år – her ses det, at mandlige indvandrere i gennemsnit har 1,2 børn i denne aldersgruppe.

De tre sidste variabler omhandler oplysninger på kommuneniveau. Heraf ses det, at kommunerne i gennemsnit har 0,1 indvandrere fra tredjelande pr. indbygger, at den gennemsnitlige ledighedsprocent er 5,3, og at den gennemsnitlige andel af arbejdspladser på mellem eller høj niveau er 32%.

Tabel 4.1
Resultater for mænd

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Enlig	0,379	0,000	1,000	-0,278	**	0,016	-0,073
Samboende med dansker	0,094	0,000	1,000	0,476	**	0,021	0,133
Indvandret før 1970	0,049	0,000	1,000	0,378	**	0,037	0,105
Indvandret mellem 1970 og 1979	0,103	0,000	1,000	0,269	**	0,026	0,074
Indvandret mellem 1980 og 1984	0,062	0,000	1,000	0,192	**	0,028	0,052
Indvandret mellem 1985 og 1989	0,220	0,000	1,000	0,041	*	0,021	0,011
Indvandret i 1995	0,099	0,000	1,000	0,108	**	0,029	0,029
Indvandret i 1996	0,057	0,000	1,000	-0,064	**	0,028	-0,017
Indvandret i 1997	0,039	0,000	1,000	-0,033		0,032	-0,008
Indvandret i 1998	0,044	0,000	1,000	-0,106	**	0,031	-0,028
Indvandret i 1999	0,041	0,000	1,000	-0,001		0,035	0,000
Indvandret i 2000	0,052	0,000	1,000	-0,263	**	0,034	-0,067
Indvandret i 2001	0,062	0,000	1,000	-0,509	**	0,034	-0,126
Spor 1 i danskundervisningen	0,049	0,000	1,000	-0,553	**	0,033	-0,130
Spor 2 i danskundervisningen	0,136	0,000	1,000	-0,241	**	0,023	-0,063
Spor i danskundervisningen, ikke defineret	0,040	0,000	1,000	0,111	**	0,035	0,030
Spor i danskundervisningen, ikke defineret (før 1999)	0,668	0,000	1,000	0,251	**	0,022	0,066
Humanitær opholdstilladelse eller kvoteflygtning	0,031	0,000	1,000	-0,248	**	0,037	-0,060
1-4 sygesikringsydelse	0,415	0,000	1,000	0,040	**	0,015	0,010

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
5-9 sygesikringsydelse	0,221	0,000	1,000	-0,139	**	0,017	-0,037
10-19 sygesikringsydelse	0,118	0,000	1,000	-0,392	**	0,021	-0,100
20 sygesikringsydelse eller derover	0,032	0,000	1,000	-0,810	**	0,037	-0,180
Flygtning indvandret før 1995	0,184	0,000	1,000	-0,124	**	0,030	-0,030
Flygtning	0,300	0,000	1,000	-0,369	**	0,025	-0,096
Familiesammenført til flygtning	0,022	0,000	1,000	-0,228	**	0,043	-0,059
Opholdsgrundlag, andet	0,043	0,000	1,000	0,008		0,024	-0,002
Opholdsgrundlag uoplyst	0,297	0,000	1,000	-0,084	**	0,031	-0,022
Jugoslavien	0,067	0,000	1,000	0,473	**	0,026	0,132
Rumænien	0,007	0,000	1,000	0,541	**	0,064	0,153
Marokko	0,028	0,000	1,000	0,238	**	0,035	0,065
Egypten	0,009	0,000	1,000	0,130	**	0,060	0,035
Somalia	0,049	0,000	1,000	-0,277	**	0,036	-0,071
Brasilien	0,003	0,000	1,000	0,182	*	0,101	0,049
Afghanistan	0,030	0,000	1,000	-0,119	**	0,043	-0,031
Sri Lanka	0,036	0,000	1,000	0,771	**	0,037	0,210
Indien	0,013	0,000	1,000	0,538	**	0,050	0,152
Irak	0,089	0,000	1,000	-0,268	**	0,031	-0,069
Israel	0,008	0,000	1,000	0,158	**	0,061	0,043
Kina	0,015	0,000	1,000	0,234	**	0,047	0,060
Libanon	0,068	0,000	1,000	-0,428	**	0,032	-0,107
Pakistan	0,056	0,000	1,000	0,122	**	0,027	0,033
Filippinerne	0,006	0,000	1,000	-0,140	*	0,073	-0,036
Vietnam	0,042	0,000	1,000	0,495	**	0,036	0,130
Thailand	0,007	0,000	1,000	0,426	**	0,063	0,119
Rusland	0,005	0,000	1,000	0,387	**	0,074	0,108
Bosnien	0,083	0,000	1,000	0,606	**	0,036	0,170
Makedonien	0,008	0,000	1,000	0,626	**	0,059	0,177
Øvrige Europa	0,013	0,000	1,000	0,451	**	0,049	0,126
Øvrige Asien	0,101	0,000	1,000	0,117	**	0,027	0,031
Syd- og Mellemamerika	0,021	0,000	1,000	0,333	**	0,040	0,092
Øvrige Afrika	0,057	0,000	1,000	0,285	**	0,027	0,078
Øvrige Lande	0,013	0,000	1,000	0,016		0,051	0,004
16-19 år	0,073	0,000	1,000	-0,408	**	0,029	-0,103
20-24 år	0,091	0,000	1,000	-0,076	**	0,024	-0,020
30-34 år	0,153	0,000	1,000	-0,039	*	0,021	-0,010
35-39 år	0,171	0,000	1,000	-0,087	**	0,021	-0,023
40-44 år	0,146	0,000	1,000	-0,197	**	0,023	-0,051
45-49 år	0,096	0,000	1,000	-0,363	**	0,026	-0,092
50-54 år	0,065	0,000	1,000	-0,554	**	0,029	-0,136
55-59 år	0,053	0,000	1,000	-1,187	**	0,035	-0,251
60-64 år	0,035	0,000	1,000	-1,875	**	0,044	-0,321
0-2-årige børn	0,192	0,000	1,000	-0,115	**	0,016	-0,030
3-6-årige børn	0,221	0,000	1,000	-0,059	**	0,017	-0,015

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Antal børn i alderen 0-17 år	1,164	0,000	10,000	-0,031	**	0,006	-0,008
Indv. fra tredjelande ifht. antal indbyggere	0,104	0,009	0,246	0,160		0,132	0,043
Ledighedsprocent	5,298	2,400	12,400	-0,114	**	0,005	-0,030
Andelen af arbejdspladser på mellem eller højt niveau	0,320	0,092	0,463	-0,897	**	0,100	-0,241
Konstant				1,235	**	0,052	
Antal observationer							87.248
Log Likelihood							-84.194,7
Likelihood ratiotest for modellen (67 frihedsgrader)							15.907,3
Pseudo R2							0,088

Note: ** betyder, at den pågældende koefficient er statistisk signifikant (på 5%-niveau), mens * betyder svagt signifikant (10%-niveau).

De angivne koefficienter til de kategoriserede variabler skal ses i forhold til de respektive referencekategorier. Referencepersonen er således karakteriseret ved at være en person, der 1) bor sammen med en udenlandsk partner, 2) har fået opholdstilladelse mellem 1990 og 1994, 3) går på spor 3 i danskundervisningen, 4) ikke har fået humanitær opholdstilladelse eller er ankommet som kvoteflygtning, 5) ingen sygesikringsydelse har haft i 2001, 6) er familiesammenført til en person, der ikke er flygtning, 7) er indvandret fra Tyrkiet, 8) er mellem 25 og 29 år i 2001, 9) ikke har børn mellem 0 og 2 år, 10) ikke har børn mellem 3 og 6 år.

4.2 Resultater for mænd – parameterestimater

I den fjerde sidste søjle i tabel 4.1 ses parameterestimaterne for de inkluderede variabler. Disse parameterestimater angiver de enkelte variablers marginaleffekt på den latente variabel for beskæftigelsesgrad (jf. afsnit 3). Det betyder fx at enlige personer scorer 0,278 point lavere på den latente variabel for beskæftigelsesgrad end personer fra referencekategorien («samboende med indvandrer»); hvis således en person, der er samboende med en indvandrer, som udgangspunkt givet sine øvrige karakteristika har en forventet beskæftigelsesgrad på fx 50%, så vil personen have en forventet beskæftigelsesgrad på ca. 22%, hvis han i stedet er enlig. Hvis personen som udgangspunkt har en meget lav forventet beskæftigelsesgrad, vil tilsvarende et skift fra at være samboende med en indvandrer til at være enlig betyde en markant større sandsynlighed for, at beskæftigelsesgraden bliver nul. I tredjesidste kolonne er angivet, om parameterestimatet er statistisk signifikant på 5%-niveau (hvilket markeres med **) eller svagt signifikant på 10%-niveau (markeret med *). Den følgende kolonne viser standardafvigelsen på parameterestimatet.

I sidste kolonne angives de forklarende variablers marginaleffekt på den forventede værdi for den observerede beskæftigelsesgrad, givet gennemsnittet for de forklarende variabler (jf. (2) i afsnit 3.2, idet der dog er anvendt en diskret beregning for dummyvariablenes effekt). Som det ses, er der et omtrent konstant forhold mellem parameterestimater (marginaleffekt på den latente variabel) og marginaleffekter på beskæftigelsesgraden; førstnævnte er knap fire gange så store som sidstnævnte svarende til, at sandsynligheden for, at beskæftigelsesgraden er strengt større end nul og strengt mindre end 1, er godt ¼ for gennemsnitsværdierne af de forklarende variabler, givet modellen, jf. (2) i afsnit 3; denne relation gælder også omtrent for dummyvariabler. For en person med gennemsnitlige karakteristika er effekten på den forventede beskæftigelsesgrad af at være enlig sammenlignet med at være samboende med en indvandrer et fald på ca. 7%. Når effekten er væsentlig lavere end effekten på den latente variabel, skyldes det, at en stor del af indvandrerne med gennemsnitlige karakteristika har en beskæftigelsesgrad på 0 (som altså ikke kan blive lavere) eller en beskæftigelsesgrad på 1 med en værdi af den underliggende latente variabel som er væsentlig større end 1 (således at deres beskæftigelsesgrad ikke påvirkes af ændringen i den næv-

nævnte variabel).

Parameterestimerne diskuteres i den rækkefølge, de tilsvarende variabler optræder i tabellen. Idet størsteparten af koefficienterne er statistisk signifikante, vil signifikansniveauet kun blive kommenteret, såfremt effekterne er insignifikante.

De første to parameterestimer angår effekten af civilstand. Heraf ses det, at enlige personer har en lavere beskæftigelsesgrad end referencekategorien, der udgøres af personer samboende med en anden indvandrer, mens personer, der er samboende med dansker, har en markant højere beskæftigelsesgrad. Især det sidste resultat giver god mening, idet det er nærliggende at forestille sig, at en person, der er samboende med en dansker, har en helt anden indgang til det danske samfund og hermed det danske arbejdsmarked, ikke mindst på grund af forøgede muligheder for at lære og træne det danske sprog. Effekten af at være enlig kan måske forekomme kontra intuitiv; idet en enlig person er mere fleksibel og har lettere ved at flytte efter arbejde end en person med familie, skulle man tro, at beskæftigelsesgraden ville være højere for denne gruppe. Det fundne resultat kan dog tolkes således, at gruppen af enlige har andre uobserverede karakteristika, som påvirker deres beskæftigelsesgrad negativt.

Overordnet set viser koefficienterne til indvandringsår, at jo senere man er indvandret, jo lavere er den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad, og denne effekt af indvandringsår synes intuitivt logisk. Dog brydes dette mønster til dels af parameterestimerne for »Indvandret i 1997« og »Indvandret i 1999«, der er små og statistisk insignifikante. Dette kan dog skyldes, at indvandrerne, der har fået opholdstilladelse i disse år, i gennemsnit har uobserverede karakteristika, som er anderledes end indvandrere, der har fået opholdstilladelse i andre år.

Der er som nævnt fire variabler relateret til indplacering på spor i danskundervisningen. De første to viser, at personer indplaceret på spor 1 og spor 2 har en lavere beskæftigelsesgrad end personer indplaceret på spor 3 (som er referencekategorien). Idet personer, der indplaceres på spor tre, også er de, der vurderes at have de bedste forudsætninger for at lære dansk, giver resultaterne god mening; jo bedre ens forudsætninger er for at lære dansk, jo større beskæftigelsesgrad. Der er som nævnt to variabler, som angiver effekten for personer, for hvem spor i danskundervisningen er uoplyst; den første angår personer indvandret i 1999 eller senere, og den anden angår personer indvandret før 1999. Begge variabler har positive koefficienter. Den positive koefficient for den første af de to variabler kan forklares med, at personer, der ikke modtager det tilbud om danskundervisning, som er en del af deres introduktionsprogram, kan være personer, der allerede er erhvervsmæssigt engagerede i det danske samfund – fx personer, hvis indvandring skyldes ansættelse på en dansk arbejdsplads. For den anden gruppe af personer, for hvem spor i danskundervisningen er uoplyst, kan den positive koefficient være et udtryk for, at en stor del af disse personer ikke har haft brug for at deltage i danskursus efter 1999, fordi de allerede kan dansk tilstrækkelig godt og har tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personer, der er ankommet som kvoteflygtninge, eller som har fået humanitær opholdstilladelse, har en lavere gennemsnitlig beskæftigelsesgrad end øvrige personer. Dette resultat stemmer overens med de kendte karakteristika ved disse grupper. Humanitær opholdstilladelse gives typisk til personer, der af aldersmæssige, helbredsmæssige eller andre personlige årsager ikke kan sendes tilbage til deres hjemland, hvormed opholdstilladelsen er baseret på forhold, der også kunne tænkes at påvirke arbejdsevnen negativt. I lighed hermed er også kvoteflygtninge personer, der kan tænkes at have nedsat arbejdsevne. Disse er nemlig personer, der har opholdt sig i en

flygtningelejr, og som er udvalgt af FN til genbosættelse i et andet land, idet de af fysiske, sociale eller psykiske årsager kan have glæde af at blive bosat i et andet land. Fx er 20 af de 500 kvoteflygtninge Danmark modtager årligt udvalgt, fordi de vurderes at have særligt behov for typer af medicinske behandlinger, som kan foretages i Danmark.¹⁹

I analysen tages der også højde for betydningen af helbred for personer, der ikke nødvendigvis er ankommet som kvoteflygtninge, eller som har fået opholdstilladelse af humanitære årsager. Det sker ved at inkludere variabler for det antal sygesikringsydelse, hver person havde i 2001. Analysen viser noget overraskende, at det at have mellem 1 og 4 sygesikringsydelser har en positiv betydning for beskæftigelsesgraden (i forhold til ikke at have modtaget nogen sygesikringsydelser, som er referencekategori). En årsag kan være, at en del indvandrere uden sygesikringsydelser (dvs. uden kontakter til den primære sundhedssektor) har mere alvorlige sundhedsproblemer og derfor bliver behandlet i hospitalssystemet. Det kan også være et udtryk for, at det at bruge sundhedssystemet i et nyt land kræver et vist niveau af personlige ressourcer, som ikke alle kan mobilisere. Det betyder, at gruppen af personer uden sygesikringsydelser både dækker over de, der ikke er syge, og over de, der burde gå til lægen, men som ikke har de fornødne ressourcer til at sætte sig ind i det danske sundhedssystem, og som ligeledes mangler ressourcer til at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. Herudover har det at have mere end fire sygesikringsydelser som ventet en negativ betydning for beskæftigelsesgraden. Det vil sige, at personer, som har været meget til lægen – dvs. som formodes at have et dårligt helbred – har en dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet end personer, der slet ikke har besøgt lægen, eller som kun har haft lidt kontakt til lægen (dvs. personer med 1 til 4 sygesikringsydelser).

Referencekategorien for opholdsgrundlag er personer, der er »Familiesammenført til andre« (end flygtninge) fra og med 1995, og resultaterne viser, at alle øvrige grupper har lavere beskæftigelsesgrad end denne gruppe. Værst ser det ud for personer, der er ankommet som flygtninge efter 1995, men også koefficienten for personer, der er familiesammenførte til flygtninge, er relativt stor numerisk og negativ. Effekterne stemmer overens med tidligere fund og kan tænkes at afspejle, at både flygtninge og personer, der er familiesammenførte til flygtninge, kommer fra lande præget af uro, krig og dårlig samfundsmæssig organisering, hvilket giver dem dårlige uddannelsesmæssige, psykiske og sociale forudsætninger for at blive integreret i det danske samfund. Denne negative effekt af at være ankommet som flygtning kommer i særlig grad til udtryk, når man betragter forholdet mellem koefficienterne for kategorierne »Flygtning indvandret før 1995« og »Opholdsgrundlag uoplyst« (som primært indeholder personer indvandret før 1995). Begge grupper har været i landet i længere tid end personerne fra referencekategorien, men hvor sidstnævnte gruppe ikke er signifikant forskellig fra referencekategorien med hensyn til gennemsnitlig beskæftigelsesgrad, så har gruppen af flygtninge indvandret før 1995 en signifikant lavere beskæftigelsesgrad end referencekategorien. Hermed synes der at være en meget langvarig negativ effekt af at være ankommet som flygtning (eller rettere at være ankommet fra et land, der anerkendes som flygtningeland).

De efterfølgende variabler viser effekten af oprindelsesland – der er medtaget tyve specifikke oprindelseslande, og fem grupper af oprindelseslande. Referencekategorien er Tyrkiet. Kun effekten af variabelen »Øvrige lande« er insignifikant. I tabellen ser vi, at den største positive effekt

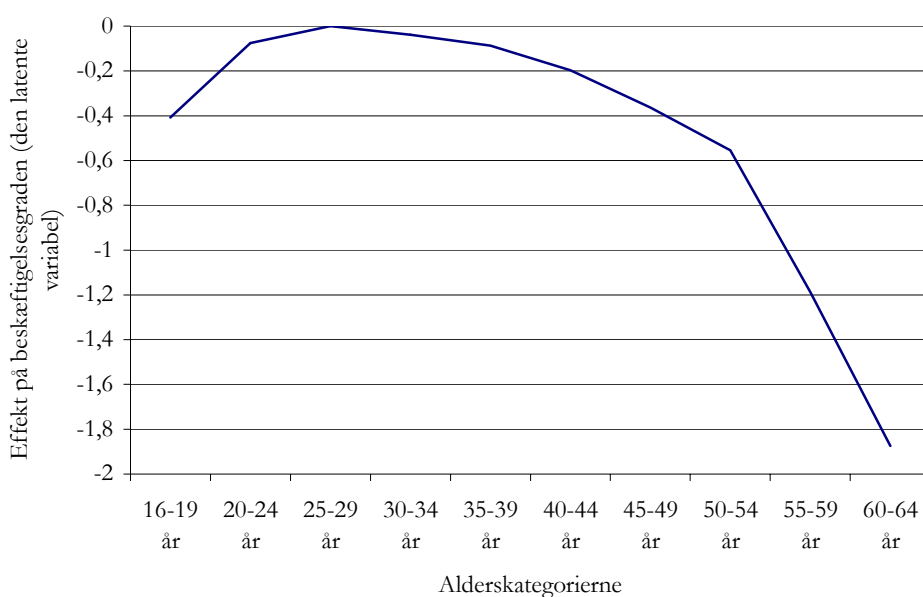
---

19 Oplysningerne om kvoteflygtninge er fundet på <http://www.flygtning.dk/1.797.0.html>, den 11/10, 2004. For betydningen af traumatiske oplevelser før udvandringen fra oprindelseslandet, se Hauff og Vaglum (1993).

på beskæftigelsesgraden findes for gruppen af personer, der er indvandret fra Sri Lanka (koefficienten er på 0,77). Men det har også en markant positiv effekt på beskæftigelsesgraden at være indvandret fra Jugoslavien, Rumænien, Indien, Vietnam, Bosnien og Makedonien i forhold til at være indvandret fra Tyrkiet. Omvendt har personer indvandret fra lande som Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon negative koefficienter, hvilket vil sige, at der er en negativ effekt af at være indvandret fra disse lande i forhold til at være indvandret fra Tyrkiet. Der er ikke umiddelbart noget mønster i disse to grupper af oprindelseslande; dog er en overvejende del af oprindelseslandene med store positive koefficienter europæiske. Effekterne af de forskellige oprindelseslande kan afspejle graden af kulturelle forskelle mellem Danmark og disse lande, hvilket kan have betydning for integrationsprocessen på arbejdsmarkedet. De kan også til dels være et udtryk for diskrimination på det danske arbejdsmarked, idet nogle virksomheder måske hellere vil ansætte personer med en baggrund, der minder om den danske, end personer med kulturel baggrund, der opfattes som mere fremmedartet. Effekterne kan også afspejle forskelle mellem personer fra forskellige lande, som ikke opfanges af de øvrige forklarende variabler (som fx uddannelse og erhvervs erfaring).

I analysen medtages ni variabler for alder i 2001 – her er aldersgruppen »25-29 år« referencekategori. De estimerede koefficienter er illustreret i diagram 4.1. Det ses, at koefficienterne afspejler en tydelig parabellignende effekt af alder, idet der er negative effekter på hver »side« af referencekategorien. Hermed har gruppen af 25-29 årige således den højeste beskæftigelsesgrad. Den negative effekt af alder for de helt unge kan tolkes som en konsekvens af, at denne aldersgruppe typisk er under uddannelse. Den negative effekt af at være over 55 år er meget markant: Den forventede værdi af den latente variabel kan således skifte fra godt 1 (svarende til en forventet beskæftigelsesgrad på 1) for en given person i alderen 25-29 år til under 0 (svarende til en beskæftigelsesgrad på 0) for en person med samme karakteristika, der er over 55 år.

Diagram 4.1: Effekten af alder

Den sidste gruppe af individualspecifikke variabler relaterer sig til børn. Her ser vi, at det at have børn har en negativ effekt på beskæftigelsesgraden – der er en særlig stor effekt af at have børn

mellem 0 og 2. Vi ser også, at beskæftigelsesgraden falder, jo flere børn man har, hvilket kan forekomme overraskende givet omkostningerne ved at have børn.

De sidste tre variabler i tabellen er relateret til strukturelle forhold ved den kommune, den enkelte indvandrere er bosat i. Den første indikerer, at beskæftigelsesgraden stiger, jo flere indvandrere fra tredjelandskommunen har pr. indbygger. Selvom variabelen har den forventede effekt, bør det dog bemærkes, at koefficienten ikke er signifikant og derfor skal tolkes varsomt. Den anden variabel er ledighedsprocenten i kommunen. Også denne variabel har den forventede effekt, idet koefficienten herfor er negativ, og den er stærkt signifikant; jo højere ledighedsgrad i kommunen, jo lavere er beskæftigelsesgraden for indvandrerne. En stigning på 1 procentpoint i ledigheden mindsker den forventede værdi af den latente variabel med 0,11, svarende til en negativ margineffekt på den observerede beskæftigelsesgrad på 3 procentpoint. Også den sidste variabel, andelen af arbejdspladser på mellem eller højt niveau, har den forventede effekt – jo større andel af kommunens arbejdspladser, der kræver kvalifikationer på højt eller mellem niveau, jo lavere er den enkelte indvandrers beskæftigelsesgrad. En stigning i andelen af arbejdspladser, der kræver kvalifikationer på højt eller mellemhøjt niveau, på 10 procentpoint mindsker den forventede værdi af den latente variabel med 0,09 svarende til en negativ margineffekt på den observerede beskæftigelsesgrad på 2,4 procentpoint.

4.3 Resultater for kvinder – deskriptiv statistik

I det følgende beskrives resultaterne for den model, der er estimeret for den kvindelige del af populationen. Vi vil hovedsageligt fokusere på de variabler, hvor resultaterne for kvinder er væsentlig forskellige fra resultaterne for mænd.

Sammenlignes tabel 4.2 med tabel 4.1, ses det, at der er færre enlige kvinder end mænd, og der er samtidig langt flere kvinder end mænd, der er samboende med en dansker. Der er ligeledes en mindre del af den kvindelige del af populationen, som er indvandret før 1970, men herudover fordeler mænd og kvinder sig næsten ens mht. indvandringssår.

Der er flere kvinder end mænd placeret på spor 1 og 2 i danskundervisningen, og der er næsten 16% færre, for hvem spor i danskundervisningen er uoplyst. Samtidig er der langt flere kvinder end mænd med mere end 4 sygesikrings sygdomme (59,7 mod mændenes 37,1%) – det kan dog til dels skyldes lægebesøg i forbindelse med graviditet og børn, snarere end at kvinder har dårligere helbred end mænd.

Andelen af kvinder, der er ankommet som flygtninge – både før og efter 1995 – er lavere end for mænd. Hos mændene er 48,4% ankommet som flygtninge, mens det samme tal for kvinderne er 34,3%. Hermed er en højere andel af kvinderne blevet familiesammenført. Fordelingen på oprindelseslande er forskellig for kvinder og mænd. Mest markant er der næsten ti gange så mange kvinder som mænd i populationen, der er indvandret fra Thailand.

Tabel 4.2
Resultater for kvinder

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Enlig	0,310	0,000	1,000	-0,151	**	0,016	-0,034
Samboende med dansker	0,146	0,000	1,000	0,484	**	0,021	0,121
Indvandret før 1970	0,019	0,000	1,000	0,640	**	0,046	0,168

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Indvandret mellem 1970 og 1979	0,104	0,000	1,000	0,297	**	0,026	0,072
Indvandret mellem 1980 og 1984	0,052	0,000	1,000	0,192	**	0,029	0,040
Indvandret mellem 1985 og 1989	0,167	0,000	1,000	0,066	**	0,021	0,015
Indvandret i 1995	0,100	0,000	1,000	0,056	**	0,028	0,013
Indvandret i 1996	0,066	0,000	1,000	-0,142	**	0,027	-0,031
Indvandret i 1997	0,051	0,000	1,000	-0,196	**	0,030	-0,043
Indvandret i 1998	0,053	0,000	1,000	-0,264	**	0,031	-0,057
Indvandret i 1999	0,053	0,000	1,000	-0,300	**	0,033	-0,064
Indvandret i 2000	0,062	0,000	1,000	-0,559	**	0,032	-0,111
Indvandret i 2001	0,070	0,000	1,000	-0,921	**	0,034	-0,165
Spor 1 i danskundervisningen	0,118	0,000	1,000	-0,539	**	0,026	-0,110
Spor 2 i danskundervisningen	0,178	0,000	1,000	-0,253	**	0,021	-0,055
Spor i danskundervisningen, ikke defineret	0,037	0,000	1,000	0,208	**	0,038	0,050
Spor i danskundervisningen, ikke defineret (før 1999)	0,516	0,000	1,000	0,368	**	0,020	0,084
Humanitær opholdstilladelse eller kvote-flygtning	0,020	0,000	1,000	-0,140	**	0,050	-0,031
1-4 sygesikringsydelse	0,296	0,000	1,000	0,112	**	0,021	0,026
5-9 sygesikringsydelse	0,286	0,000	1,000	0,003		0,021	0,000
10-19 sygesikringsydelse	0,235	0,000	1,000	-0,181	**	0,022	-0,040
20 sygesikringsydelse eller derover	0,076	0,000	1,000	-0,453	**	0,030	-0,093
Flygtning indvandret før 1995	0,113	0,000	1,000	-0,165	**	0,029	-0,036
Flygtning	0,230	0,000	1,000	-0,366	**	0,026	-0,080
Familiesammenført til flygtning	0,061	0,000	1,000	-0,410	**	0,032	-0,080
opholdsgrundlag, andet	0,040	0,000	1,000	-0,024		0,023	-0,005
opholdsgrundlag uoplyst	0,300	0,000	1,000	-0,032		0,031	-0,007
Jugoslavien	0,065	0,000	1,000	0,302	**	0,027	0,074
Rumænien	0,012	0,000	1,000	0,579	**	0,052	0,150
Marokko	0,024	0,000	1,000	-0,179	**	0,039	-0,039
Egypten	0,004	0,000	1,000	-0,055		0,089	-0,010
Somalia	0,047	0,000	1,000	-0,480	**	0,043	-0,097
Brasilien	0,009	0,000	1,000	0,233	**	0,059	0,057
Afghanistan	0,022	0,000	1,000	-0,273	**	0,056	-0,058
Sri Lanka	0,035	0,000	1,000	0,404	**	0,036	0,102
Indien	0,010	0,000	1,000	0,461	**	0,054	0,118
Irak	0,064	0,000	1,000	-0,491	**	0,038	-0,100
Israel	0,004	0,000	1,000	-0,064		0,092	-0,014
Kina	0,020	0,000	1,000	0,359	**	0,042	0,090
Libanon	0,056	0,000	1,000	-0,766	**	0,038	-0,142
Pakistan	0,050	0,000	1,000	-0,417	**	0,030	-0,086
Filippinerne	0,008	0,000	1,000	-0,604	**	0,075	-0,116

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Vietnam	0,042	0,000	1,000	0,377	**	0,035	0,094
Thailand	0,050	0,000	1,000	0,420	**	0,032	0,106
Rusland	0,018	0,000	1,000	0,176	**	0,046	0,042
Bosnien	0,081	0,000	1,000	0,468	**	0,038	0,118
Makedonien	0,007	0,000	1,000	0,301	**	0,063	0,074
Øvrige Europa	0,022	0,000	1,000	0,266	**	0,040	0,065
Øvrige Asien	0,106	0,000	1,000	0,230	**	0,025	0,055
Syd- og Mellemerika	0,028	0,000	1,000	0,364	**	0,037	0,091
Øvrige Afrika	0,048	0,000	1,000	0,284	**	0,030	0,069
Øvrige Lande	0,012	0,000	1,000	0,038		0,056	0,008
16-19 år	0,068	0,000	1,000	-0,297	**	0,030	-0,063
20-24 år	0,106	0,000	1,000	-0,038		0,023	-0,008
30-34 år	0,176	0,000	1,000	0,025		0,020	0,005
35-39 år	0,158	0,000	1,000	0,049	**	0,022	0,011
40-44 år	0,121	0,000	1,000	-0,050	**	0,024	-0,011
45-49 år	0,089	0,000	1,000	-0,303	**	0,026	-0,065
50-54 år	0,063	0,000	1,000	-0,696	**	0,030	-0,130
55-59 år	0,040	0,000	1,000	-1,331	**	0,038	-0,202
60-64 år	0,030	0,000	1,000	-2,097	**	0,050	-0,239
0-2-årige børn	0,219	0,000	1,000	-0,402	**	0,017	-0,087
3-6-årige børn	0,260	0,000	1,000	-0,128	**	0,017	-0,029
Antal børn i alderen 0-17 år	1,365	0,000	11,000	-0,053	**	0,006	-0,012
Indv. Fra tredjelande ifht. antal indbyggere	0,101	0,009	0,246	0,952	**	0,134	0,220
Ledighedsprocent	5,261	2,400	12,400	-0,126	**	0,005	-0,029
Andelen af arbejdspladser, der kræver højt eller mellem niveau	0,317	0,092	0,463	-0,222	**	0,100	-0,051
Konstant				0,678	**	0,053	
Antal observationer							85.025
Log Likelihood							-69.371,5
Likelihood ratiotest for modellen (67 frihedsgrader)							21.530,6
Pseudo R2							0,134

4.4 Resultater for kvinder – parameterestimer

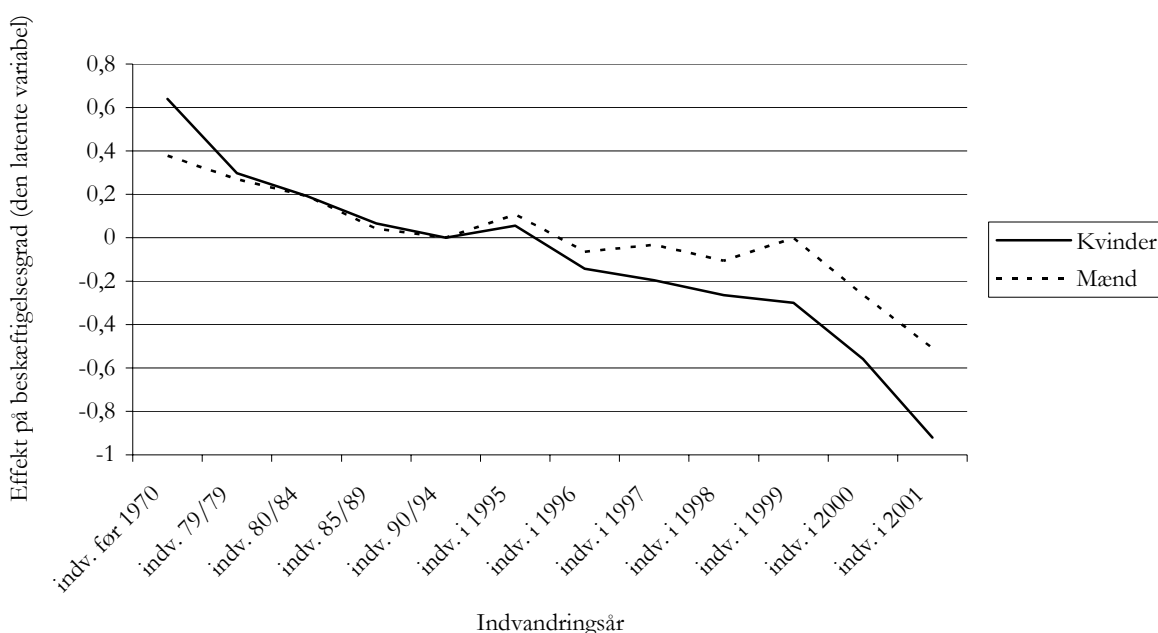
I det følgende beskrives parameterestimerne for kvinder. Også her nøjes vi med at beskrive de parametre, hvis estimer afviger mest fra mændenes.

Resultaterne i tabel 4.2 viser, at effekten af at være enlig er knap så stor for kvinder som for mænd; hvor det at være enlig reducerede den forventede værdi af den latente variabel med 0,28 for den mandlige del af populationen, reduceres den kun med 0,15 for kvinder.

Der er en større positiv effekt (på den latente variabel) af at være indvandret før 1970 for kvinder end for mænd (0,64 mod mændenes 0,38); og sammenholdes parameterestimerne og standard-

fejlen for disse parametre, ses det tydeligt, at denne forskel mellem mænd og kvinder er signifikant.²⁰ Der er også andre forskelle på estimationsresultaterne for mænd og kvinder når det gælder indvandringsår; sammenlignes koefficienterne for de parametre, der angår indvandring efter 1994, er det tydeligt, at koefficienterne for kvinder ligger væsentligt under koefficienterne for mænd – det er dog kun forskellen mellem de koefficienter, der angiver, at man er indvandret efter 1996, som er signifikante (hvilket, igen, kan ses ved at sammenholde parameterestimer og standardfejl for parametrene). Hermed er der ikke forskel på effekten af indvandringsår for mænd og kvinder for den del af populationen, som er indvandret mellem 1970 og 1996. Forskellene i koefficienterne kan ses af diagram 4.2. Denne forskel i koefficienter kan skyldes, at sammensætningen af gruppen af kvindelige indvandrere med hensyn til uobserverede karakteristika har ændret sig mere over tiden end sammensætningen af mandlige indvandrere. En anden mulig forklaring kan være, at det typisk tager relativ lang tid at integrere kvinder.

Diagram 4.2: Forskel i effekt af indvandringsår

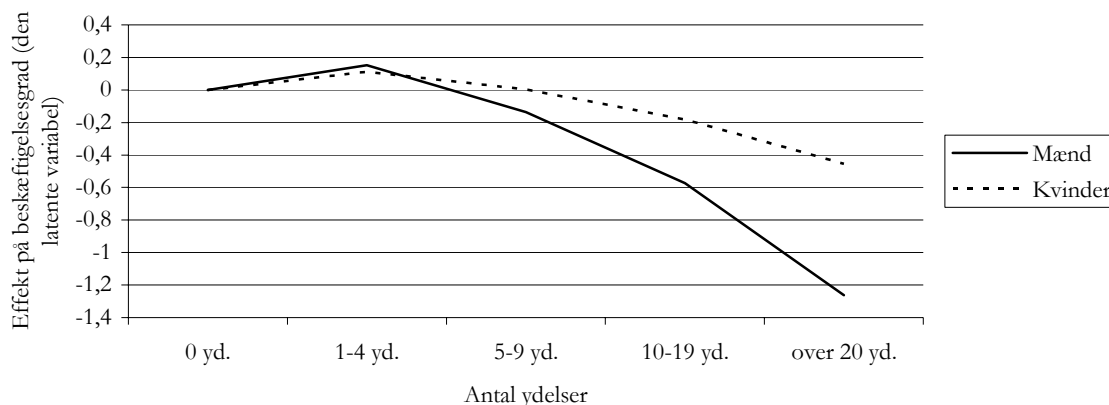
De næste variabler angår indplacering på spor i danskundervisningen. Hvor effekten af at være indplaceret på spor 1 og spor 2 er stort set den samme for mænd og kvinder, er effekterne af variablerne »spor i danskundervisningen uoplyst« og »spor i danskundervisningen uoplyst (før 1999)« næsten dobbelt så store for kvinder som for mænd. Ved en sammenholdelse af parameterestimer og standardfejl ses dog, at det kun er forskellen mellem koefficienterne for »spor i danskundervisningen uoplyst (før 1999)«, som er signifikant.

Der er også væsentlige forskelle mellem mænd og kvinder mht. til effekten af antal sygesikringsydelse. Som det ses i diagram 4.3, har det at have mange sygesikringsydelse ikke nær så negativ en effekt for kvinder som for mænd – og forskellen mellem mænd og kvinder er signifikant, når det angår effekten af at have mere end 4 sygesikringsydelse. Dette resultat skyldes sandsynligvis

20 Disse estimer vil også i det følgende blive brugt til at vurdere, hvorvidt forskellene mellem mænd og kvinder er signifikante.

ikke, at kvinder er mindre påvirkede af sygdomme end mænd, men er nok snarere et udtryk for, at kvinder oftere går til lægen, bl.a. i forbindelse med graviditet og børn.

Diagram 4.3: Forskel i effekten af ydelser

Ved sammenligning af tabel 4.1 og 4.2 ses, at der er en langt større negativ effekt af at være blevet familiesammenført til en flygtning for kvindernes vedkommende end for mændenes – en forskel, der er statistisk signifikant. Man skal dog være opmærksom på, at det kun er 2% af mændene, der er familiesammenført til flygtninge.

Diagram 4.4 illustrerer forskelle mellem mænd og kvinder med hensyn til effekterne af de tyve specifikke oprindelseslande (bemærk dog, at koefficienterne for kvinder indvandret fra Egypten og Israel ikke er signifikante). Som det ses, er der relativt store forskelle, både inden for og mellem grupperne af de to køn. Fx. har kvinder fra Rumænien væsentligt højere gennemsnitlig beskæftigelsesgrad end kvinder indvandret fra Libanon. Den forventede beskæftigelsesgrad er langt højere for kvinder fra Jugoslavien, Rumænien, Brasilien, Sri Lanka, Indien, Kina, Vietnam, Thailand, Rusland, Bosnien og Makedonien end fra lande som Marokko, Somalia, Afghanistan, Irak, Libanon og Pakistan. Herudover ses det, at hvor oprindelseslandets effekt på beskæftigelsesgraden (relativt til referencekategorien Tyrkiet) er nogenlunde ens for mænd og kvinder fra Rumænien, Indien, Vietnam, Thailand og Bosnien, så er der store forskelle mellem effekten af oprindelsesland på beskæftigelsesgraden for mænd og kvinder fra Jugoslavien, Marokko, Somalia, Sri Lanka, Irak, Libanon, Pakistan, Filippinerne, Rusland og Makedonien. Forskellene er statistisk signifikante. Relativt til personer fra Tyrkiet har det for kvinder en negativ effekt at komme fra Marokko og Pakistan, mens det for mænd har en positiv effekt.

Diagram 4.4: Forskelle i effekt af oprindelsesland

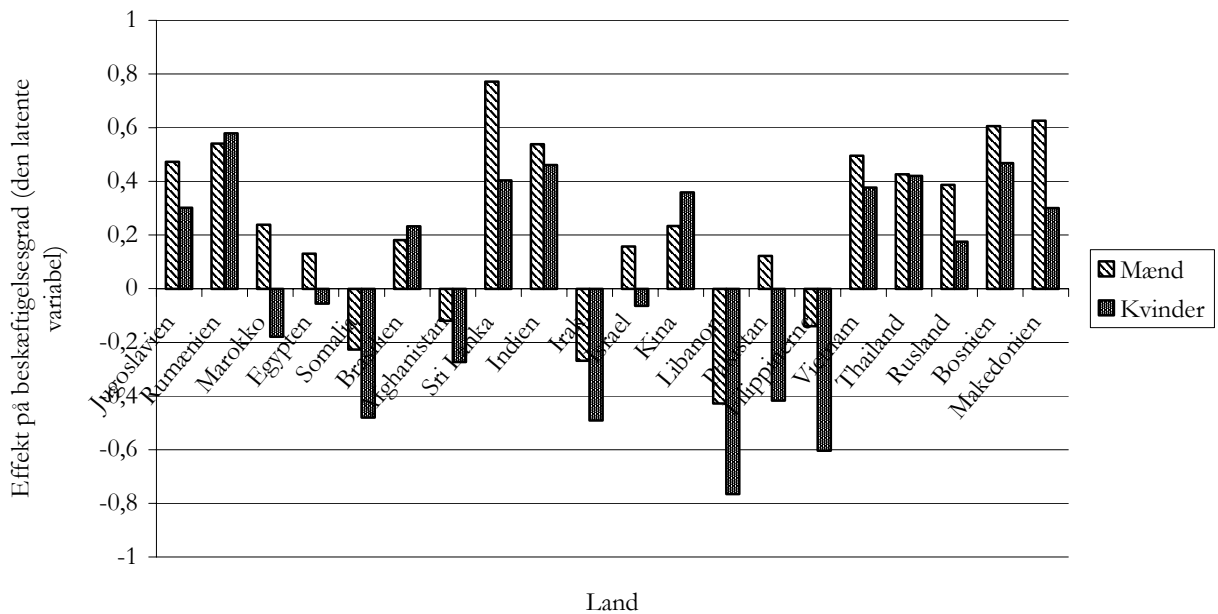
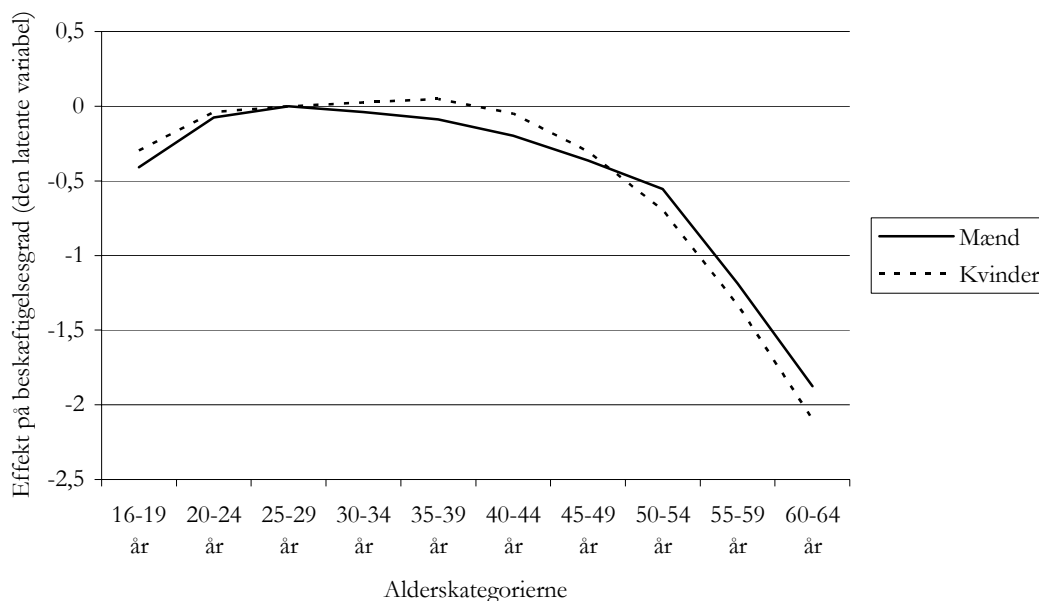

Diagram 4.5 viser forskelle mellem mænd og kvinder i koefficienterne for de 10 alderskategorier (bemærk dog, at koefficienterne for kategorierne »20-24 år« og »30-34 år« for kvinder ikke er signifikante). Diagrammet viser, at kvinder mellem 30 og 49 år har en lidt højere gennemsnitlig beskæftigelsesgrad i forhold til 25-29-årige (der er referencekategori), end tilfældet er for mænd, mens det omvendte gør sig gældende for personer over 50. Det er dog kun forskellene mellem koefficienterne til alderskategorierne »35-39 år«, »40-44 år«, »50-54 år«, »55-59 år« og »60-64 år«, der er signifikante.

Diagram 4.5: Effekten af alder

Der er også væsentlige forskelle i effekten af at have børn, når man sammenligner mænd og kvinder; hvor koefficienterne er negative for begge køn, er effekten af at have børn mellem 0 og 2 år mere end tre gange så stor for kvinder, mens effekten af at have børn mellem 3 og 6 år er mere end dobbelt så stor for kvinderne som for mændene. Forskellene er statistisk signifikante. Dette resultat er dog ikke overraskende. Idet der i de fleste samfund ligger en forventning om, at kvinder snarere end mænd ofrer lønnet arbejde til fordel for børnepasning, må tilstedeværelsen af små børn nødvendigvis have denne effekt.

De sidste tre variabler angår forhold på kommuneniveau. Her kan det i første omgang bemærkes, at hvor kun to af variablerne var signifikante i modellen for mænd, er alle variablerne signifikante for den kvindelige del af populationen. Hermed er også variabelen for effekten af antallet af indvandrere fra tredjelande pr. indbygger signifikant, og koefficienten til denne variabel indikerer som forventet, at jo højere dette antal er, jo højere er kvindernes gennemsnitlige beskæftigelsesgrad. Forskellen mellem mænd og kvinder er statistisk signifikant.

Hvor effekten af niveauet for den kommunale ledighedsprocent er stort set ens for mænd og kvinder – og forskellen ikke er statistisk signifikant – så er effekten af andelen af arbejdspladser på højt eller mellemhøjt niveau væsentligt lavere for kvinder – den er dog stadig negativ. Forskellen på koefficienterne til denne variabel er statistisk signifikant.

5. Rangordning af kommuner

Dette afsnit beskriver opstillingen af en indikator for succesen i kommunerne med hensyn til arbejdsmarkeds-mæssig integration af indvandrere fra ikke-vestlige lande baseret på de i afsnit 4 beskrevne estimationsresultater.

Med udgangspunkt i den opstillede model (som er beskrevet i det foregående) beregnes den forventede beskæftigelsesgrad for hver person. Herpå beregnes den gennemsnitlige faktiske og den

gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad på kommuneniveau, hvorefter kommunerne rangordnes indbyrdes på baggrund af forskellen mellem den gennemsnitlige faktiske beskæftigelsesgrad i kommunen og den gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad i kommunen. Tabel 5.1 viser resultatet af disse beregninger for de 89 kommuner, der har mere end 200 indvandrere. Heraf ses det fx, at der bor 38.370 personer indvandret fra et ikke-vestligt land i Københavns Kommune, at den gennemsnitlige faktiske beskæftigelsesgrad for disse personer er 0,313, og at den gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad ligger på 0,320. Hermed er den gennemsnitlige faktiske beskæftigelsesgrad lidt mindre (0,7 procentpoint mindre) end den gennemsnitlige forventede beskæftigelsesgrad; indvandrerne i København har altså en lidt lavere beskæftigelsesgrad end forventet ud fra modellen. Forskellen mellem faktisk og forventet beskæftigelsesgrad udgør indikatoren for integrationssucces i kommunerne; den er vist i tabellens 5. kolonne. Den er -0,007 for København. Denne forskel placerer Københavns Kommune på en 56. plads med hensyn til integrationssucces (ved sammenligning med de øvrige 88 kommuner). Vi vil her endnu engang pointere, at den enkelte kommunes placering i rangordenen skal betragtes som en indikator for den indsats der rettes mod indvandrerne i kommunen som geografisk enhed, snarere end den indsats, der foretages af kommunen som institution. En høj eller lav placering i rangordenen kan således betragtes som en indikator for graden af succes mht. integration af indvandrere i det område, der afgrænses ved kommunegrænserne. Placeringen kan være påvirket af indsatsen fra andre institutioner som f.eks. Dansk Flygtningehjælp og andre frivillige organisationer, der er aktive i kommunen. Placeringen kan også være påvirket af karakteristika ved de enkelte indvandrere og lokale arbejdsmarkedsforhold i kommunerne, som vi ikke har data for – fx af i hvilket omfang virksomhederne i kommunen ansætter indvandrere og samarbejder med kommunen om at løse integrationsopgaven.

Tabel 5.1
Rangordning af kommuner med mere end 200 indvandrere

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangord.
Hele landet	172273	0,324 ²¹	0,326	-0,002	---
København	38370	0,313	0,32	-0,007	56
Frederiksberg	4089	0,343	0,357	-0,014	59
Ballerup	1958	0,396	0,389	0,007	43
Brøndby	3770	0,367	0,366	0,001	50
Dragør	214	0,358	0,399	-0,041	77
Gentofte	1520	0,364	0,392	-0,028	69
Gladsakse	2706	0,389	0,391	-0,003	53
Glostrup	826	0,449	0,37	0,079	3
Herlev	1709	0,379	0,381	-0,001	52
Albertslund	2970	0,342	0,327	0,015	37
Hvidovre	2632	0,368	0,364	0,004	46
Høje Taastrup	3335	0,385	0,365	0,02	32
Ledøje-Smørum	226	0,5	0,467	0,032	22

21 Det skal bemærkes, at den faktiske gennemsnitlige beskæftigelsesgrad på landsplan angiver beskæftigelsesgraden målt for hele 2002. Dette tal kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes med fx Danmarks Statistiks beskæftigelsesfrekvens (fra RAS), idet dette tal, i modsætning til vores beskæftigelsesgrad, angiver andelen af personer, der er i arbejde på et givent tidspunkt på året (ultimo november året før). Når man sammenligner beskæftigelsesgraderne i denne tabel med andre angivelser af indvandrernes arbejdsmarkedstilknytning, er det derfor væsentligt at holde sig konstruktionen af tallene og forskellene mellem dem for øje.

Lyngby-Tårnbæk	1467	0,394	0,392	0,002	48
Rødovre	1828	0,405	0,378	0,026	24
Søllerød	622	0,378	0,363	0,015	38
Ishøj	2462	0,402	0,368	0,033	21
Tårnby	1262	0,454	0,405	0,05	8
Vallensbæk	504	0,486	0,434	0,052	7
Værløse	429	0,431	0,423	0,008	42
Allerød	418	0,408	0,371	0,037	19
Birkerød	595	0,378	0,344	0,034	20
Farum	1121	0,443	0,413	0,03	23
Fredensborg-Hum	457	0,394	0,37	0,024	26
Frederikssund	461	0,375	0,33	0,046	11
Frederiksværk	863	0,471	0,429	0,042	14
Græsted-Gilleleje	219	0,388	0,373	0,015	39
Helsingø	298	0,413	0,37	0,043	12
Helsingør	2433	0,382	0,368	0,014	41
Hillerød	1255	0,387	0,381	0,006	44
Hørsholm	475	0,369	0,368	0,001	51
Karlebo	1442	0,371	0,387	-0,015	62
Ølstykke	302	0,418	0,403	0,015	40
Greve	2083	0,337	0,365	-0,028	70
Køge	1378	0,353	0,337	0,016	35
Roskilde	1806	0,38	0,332	0,047	9
Solrød	308	0,396	0,373	0,023	27
Haslev	206	0,321	0,342	-0,02	66
Holbæk	1234	0,29	0,339	-0,049	79
Kalundborg	542	0,257	0,306	-0,049	80
Korsør	491	0,19	0,203	-0,014	60
Ringsted	1003	0,346	0,343	0,002	49
Slagelse	1802	0,306	0,335	-0,029	71
Sorø	228	0,253	0,294	-0,041	78
Maribo	214	0,244	0,318	-0,075	88
Nakskov	605	0,187	0,258	-0,071	87
Nykøbing-Falster	675	0,233	0,26	-0,027	67
Næstved	1481	0,316	0,342	-0,027	68
Vordingborg	305	0,303	0,309	-0,005	54
Bornholm	514	0,229	0,21	0,019	33
Fåborg	232	0,223	0,292	-0,069	85
Middelfart	406	0,325	0,395	-0,069	86
Nyborg	714	0,244	0,255	-0,011	58
Odense	8480	0,261	0,3	-0,04	76
Svendborg	1414	0,276	0,295	-0,019	64
Haderslev	795	0,334	0,275	0,059	5
Sønderborg	1218	0,283	0,265	0,018	34
Tønder	279	0,29	0,324	-0,034	73
Åbenrå	693	0,371	0,298	0,073	4
Esbjerg	2599	0,26	0,297	-0,037	74
Grindsted	346	0,492	0,449	0,043	13
Ribe	212	0,294	0,278	0,016	36

Varde	416	0,206	0,302	-0,097	89
Vejen	322	0,479	0,44	0,039	16
Fredericia	1396	0,344	0,305	0,038	18
Horsens	1925	0,353	0,332	0,021	30
Kolding	1945	0,318	0,314	0,004	47
Vejle	2145	0,347	0,308	0,039	17
Herning	1702	0,364	0,379	-0,014	61
Holstebro	916	0,279	0,33	-0,051	83
Ikast	704	0,386	0,38	0,006	45
Ringkøbing	386	0,416	0,393	0,023	28
Struer	509	0,47	0,376	0,094	1
Ebeltoft	248	0,316	0,335	-0,019	65
Grenå	387	0,203	0,252	-0,049	81
Odder	326	0,358	0,336	0,022	29
Randers	1665	0,269	0,285	-0,016	63
Silkeborg	1214	0,35	0,325	0,025	25
Skanderborg	442	0,277	0,327	-0,05	82
Århus	13637	0,259	0,264	-0,006	55
Skive	664	0,242	0,279	-0,037	75
Thisted	434	0,321	0,329	-0,008	57
Viborg	1072	0,298	0,351	-0,053	84
Brønderslev	283	0,274	0,22	0,053	6
Frederikshavn	635	0,298	0,251	0,047	10
Hirtshals	258	0,351	0,256	0,094	2
Hjørring	735	0,351	0,31	0,041	15
Hobro	399	0,338	0,369	-0,031	72
Ålborg	4566	0,289	0,268	0,021	31

Det ses, at der er store forskelle i den gennemsnitlige faktiske beskæftigelsesgrad mellem kommunerne; den varierer mellem ca. 20 og 50%. Der er dog også store forskelle i den beskæftigelsesgrad, man skulle forvente, givet den estimerede statistiske model, hvilket afspejler, at kommunernes vilkår er markant forskellige.

I tabellen ses, at de ti kommuner, der har den højeste beskæftigelsesgrad i forhold til det forventede, er Glostrup, Tårnby, Vallensbæk, Roskilde, Haderslev, Åbenrå, Struer, Brønderslev, Frederikshavn og Hirtshals. I disse kommuner ligger beskæftigelsesgraden mellem 4,7 og 9,4 procentpoint højere end forventet ud fra den estimerede statistiske model. Samtidig ses det, at de kommuner, der har den laveste beskæftigelsesgrad i forhold til det forventede, er Maribo, Nakskov, Fåborg, Middelfart, Varde, Holstebro, Grenå, Skanderborg, Viborg, Holbæk og Kalundborg. I disse kommuner ligger beskæftigelsesgraden mellem 4,9 og 9,7 procentpoint lavere end forventet. Det skal bemærkes, at rangordningen er baseret på det indbyrdes forhold mellem de 89 kommuner, og *ikke* den enkelte kommunes placering i forhold til alle Danmarks 271 kommuner.

Resultaterne af benchmarking-rangordenen kan benyttes som udgangspunkt for videre analyser af årsagerne til de kommunale forskelle. En af mulighederne er, at sammenligne kommuner, der ligger tæt på hinanden geografisk, da de ligger i samme pendlingsområde og ofte vil have sammenlignelige lokale arbejdsmarkedsforhold (som der jo ikke kan tages fuldstændig højde for i

analysen om end der som nævnt er inddraget nogle centrale variabler vedr. ledighed og arbejdspladsernes kvalifikationskrav). For eksempel er det interessant, at nabokommunerne Holstebro og Struer, der har omtrent samme forventede gennemsnitlige beskæftigelsesgrad og dermed er sammenlignelige med hensyn til nettoeffekten af de rammevilkår, der er taget højde for i analysen, ligger meget lavt hhv. meget højt i rangordenen. Denne forskel mellem Holstebro og Struer kommune kan både være et resultat af den konkrete integrationsindsats i kommunerne, og af øvrige forhold i den geografiske enhed, som afgrænses ved kommunegrænserne, som fx de lokale arbejdspladseres villighed til at ansætte indvandrere.

5.1 Sammenligning med resultater fra tidligere Benchmarkingrapport

Det foreliggende notat er, som bekendt, ikke den første benchmarking af integrationen i kommunerne. I tre tidligere akf-rapporter sammenlignes integrationssucces i kommunerne i forhold til selvforsørgelse eller beskæftigelse (Husted & Heinesen 2004; Andersen, Heinesen & Husted 2005a; Andersen, Heinesen & Husted 2005b). Det kan derfor være relevant at overveje af de aktuelle resultater og den aktuelle benchmarkingrangorden i forhold til resultater og konklusioner fra de øvrige rapporter.

5.1.1 Forskelle i design

Det er dog først og fremmest vigtigt at være opmærksom på, at resultaterne på ingen måde kan sammenlignes direkte. Som en af de væsentligste forskelle mellem benchmarkingrapporterne og den aktuelle analyse er den anvendte metode, og herunder karakteren af den afhængige variabel. Hvor de foregående rapporter alle anvender varighedsanalyse, og derfor har en afhængig variabel, der er sammensat af en diskret hændelse (at komme i arbejde eller blive selvforsørgende) og varigheden fra opholdstilladelse til denne hændelse, er analysen i det aktuelle notat foretaget ved hjælp af en two-limit tobitmodel, hvorfor den afhængige variabel er en kontinuert variabel (beskæftigelsesgraden), der varierer mellem 0 og 1. Den tidsperiode for den afhængige variabel, der betragtes, er også forskellig: I det aktuelle notat fokuseres på beskæftigelsesgraden i 2002, mens rapporterne fokuserer på varigheden til beskæftigelse/selvforsørgelse i perioden fra 1999 til og med hhv. 2001, 2002 og 2003.

Som en anden væsentlig forskel tager analyserne i benchmarkingrapporterne og det aktuelle notat udgangspunkt i helt forskellige populationer; i de tre foregående benchmarkingrapporter består populationen kun af personer, der hører under integrationsloven, og som altså har fået opholdstilladelse fra og med 1999. Tilmed inkluderer den rapport, der analyserer varigheden til selvforsørgelse (Andersen, Heinesen & Husted 2005a), kun personer, der modtager introduktionsydelse på tidspunktet for opholdstilladelse. Dette skal sammenholdes med, at analyserne i det aktuelle notat er foretaget med udgangspunkt i samtlige borgere i Danmark, der er indvandret fra et tredjeland, hvoraf en stor del er kommet før 1999. Denne forskel betyder først og fremmest, at populationen i de aktuelle analyser er langt større end populationen i de foregående benchmarkinganalyser. Forskellen har dog også en mere vidtrækkende konsekvens. Da de tidligere benchmarkingrapporter kun analyserer en population ankommet efter 1998, medtager de kun personer, over for hvem kommunerne har haft et reelt integrationsansvar, idet det formelle integrationsansvar, som nævnt tidligere, placeres hos kommunerne pr. 1/1-1999. I modsætning hertil medtager de aktuelle analyser en stor gruppe, over for hvilken kommunerne ikke har et formelt integrationsansvar, idet de er indvandret før 1999; som nævnt har kommunerne dog ansvaret for en del af indsatsen over for disse personer, fx den arbejdsmarkedsrettede indsats i kontanthjælpssystemet.

Herudover er sammensætningen af de forskellige populationer meget forskellig; hvor der i rap-

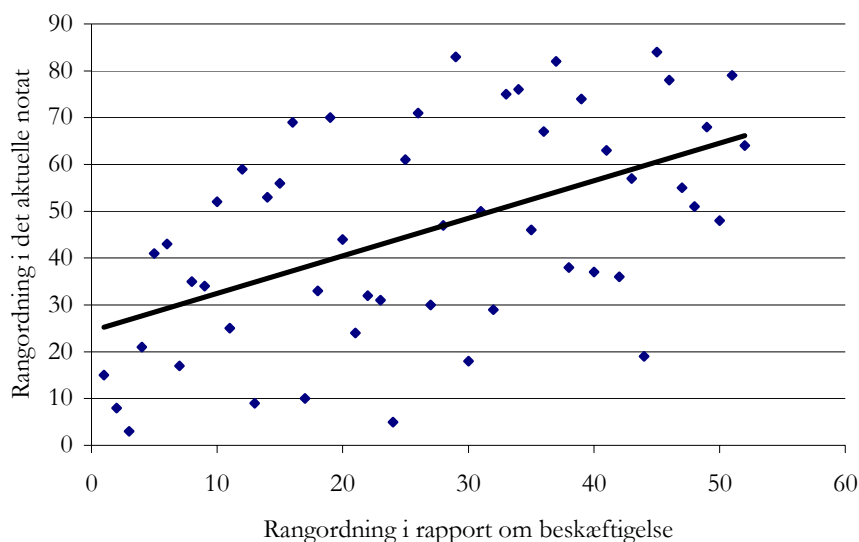
porten, der analyserer varigheden til selvforsørgelse, fx er en ret stor andel, der er ankommet som flygtninge (72% af mændene og 46% af kvinderne), er andelen af flygtningen i den aktuelle analyse væsentligt lavere (48% af mændene og 34% af kvinderne). Og på trods af, at der tages højde for disse forskelle i beregningen af benchmarkingindikatorerne, kan der være en række uobserverede forhold ved de forskellige populationer, som gør dem vanskelige at sammenligne.

5.1.2 Forskelle i resultater

Men ser man bort fra disse forskelle relateret til analysedesign, er spørgsmålet om overensstemmelser mellem resultaterne dog stadig interessant set fra et mere overordnet synspunkt; spørgsmålet er her, om kommuner, der (ifølge de opstillede indikatorer) er succesfulde med hensyn til integrationen af indvandrere under integrationsloven, også har succes med integrationen af øvrige borgere af udenlandsk oprindelse. Det vil blive undersøgt i det følgende. Vi vil dog nøjes med kun at sammenligne resultaterne fra det aktuelle notat med resultaterne fra den seneste af de to benchmarkingrapporter, der analyserer varigheden til beskæftigelse (Andersen, Heinesen & Husted 2005b), idet denne rapport ligger tættest op ad de aktuelle analyser.

I diagram 5.1 ses en sammenligning af benchmarkingindikatorer i det aktuelle notat og i den tidligere rapport for de 52 kommuner, der har flest indvandrere omfattet af integrationsloven, og for hvilke der er beregnet benchmarkingindikatorer i den tidligere rapport. Hvert punkt i diagrammet repræsenterer en kommune, og punkternes placering ifht. x-aksen angiver kommunens rangorden i den foregående benchmarkingrapport, hvor varigheden til beskæftigelse analyseres (Andersen, Heinesen & Husted 2005b). På y-aksen kan kommunens placering i benchmarkingrangordenen i det aktuelle notat aflæses. Som det ses, er maksimumværdien på de to akser forskellig, hvilket skyldes, at vi i det aktuelle notat har rangordnet 89 kommuner, mens rapporten kun rangordner 52 kommuner – det betyder, at en kommune, der er placeret på plads nr. 52 i rapporten, skal være placeret på en plads tæt på nr. 89 i den aktuelle rangordning, for at de to placeringer modsvarer. Som det ses af diagrammet (og den indlagte tendenslinje), er der en vis sammenhæng mellem placeringerne; kommuner, der har en god placering i den ene analyse, har også i en vis udstrækning en god placering i den anden – og tilsvarende for kommuner med knap så gode placeringer. Der er dog også kommuner, der opnår vidt forskellige placeringer i de to rangordninger.

Diagram 5.1: Sammenligning af resultaterne fra benchmarkingrapport om beskæftigelse og resultaterne i det aktuelle notat

I tabel 5.2 foretages en anden sammenligning; her anskueliggøres, hvilken placering de ti højest hhv. lavest placerede kommuner i det aktuelle notat har i den tidligere rapport. Her ses det først og fremmest, at en stor del af de kommuner, der ligger bedst hhv. dårligst placeret i den aktuelle analyse, ikke er medtaget i rangordningen af kommunerne i rapporten. Det skyldes, at de, i sammenligning med andre kommuner, ikke har nok indvandrere under integrationsloven. Men kigger man på de kommuner, der rent faktisk optræder i begge rangordninger, er der dog en relativt klar tendens; blandt de ti kommuner, der ligger godt i den aktuelle analyse, ligger to på top fem i rapportens rangorden, mens de alle ligger i den bedste halvdel. Omvendt er de kommuner, der er placeret lavt i den aktuelle analyse, og som er med i rapportens rangordning, også placeret lavt der. Også denne sammenligning bekræfter altså, at der er en vis overensstemmelse mellem de beregnede indikatorer for integrationssucces over for indvandrere under integrationsloven, og indvandrere generelt.

Tabel 5.2

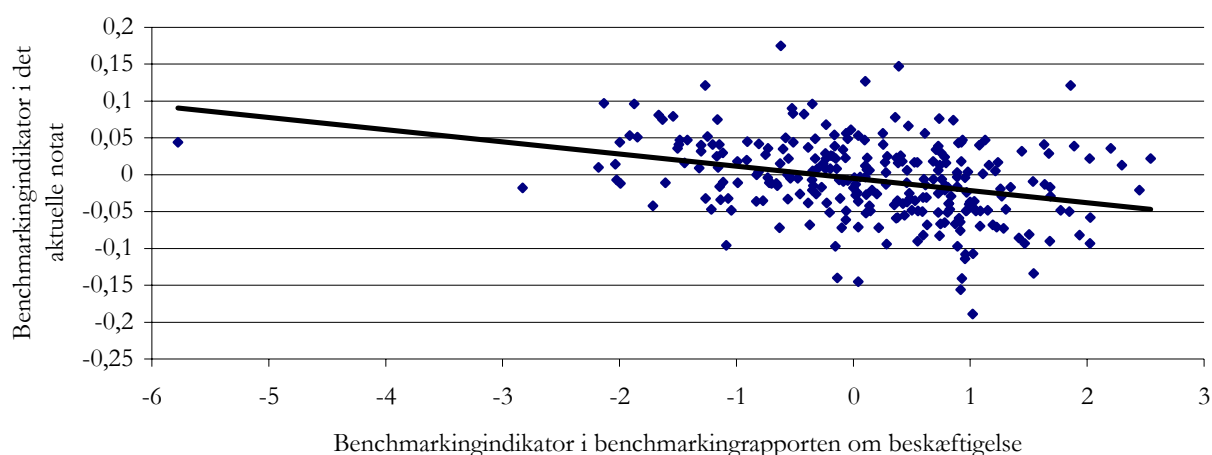
Sammenligning mellem den aktuelle analyse og den foregående benchmarkingrapport

De 10 kommuner, der ligger højest i forhold til forventet i den aktuelle analyse	Placering i den aktuelle rangordning	Placering i rapporten
Struer	1	<i>Manglende i rangorden</i>
Hirtshals	2	<i>Manglende i rangorden</i>
Glostrup	3	3
Åbenrå	4	<i>Manglende i rangorden</i>
Haderslev	5	24
Brønderslev	6	<i>Manglende i rangorden</i>
Vallensbæk	7	<i>Manglende i rangorden</i>
Tårnby	8	2

Roskilde	9	13
Frederikshavn	10	17
De 10 kommuner, der ligger lavest i forhold til forventet i den aktuelle analyse	Placering i den aktuelle rangordning	Placering i rapporten
Varde	89	<i>Manglende i rangorden</i>
Maribo	88	<i>Manglende i rangorden</i>
Nakskov	87	<i>Manglende i rangorden</i>
Middelfart	86	<i>Manglende i rangorden</i>
Fåborg	85	<i>Manglende i rangorden</i>
Viborg	84	45
Holstebro	83	29
Skanderborg	82	37
Grenå	81	<i>Manglende i rangorden</i>
Kalundborg	80	<i>Manglende i rangorden</i>

Den sidste sammenligning mellem resultater ses af diagram 5.2. Her sammenlignes benchmarkingindikatorerne fra de to analyser, for alle kommuner (dvs. ikke rangordenen, men forskellen mellem forventet og observeret værdi af den »afhængige« variabel), og som det ses, synes også denne sammenligning at pege på en sammenhæng mellem rangordenen i den ene hhv. den anden analyse.²² Punkternes placering kan dog langt fra beskrives med en ret linje, hvorved sammenhængen også her er langt fra entydig.

Diagram 5.2: Sammenligning af resultaterne fra benchmarkingrapporten om beskæftigelse og resultaterne fra det aktuelle notat, alle kommuner

22 Bemærk her, at sammenhængen er negativ (dvs. at den overordnede tendens er, at kommuner med en positiv værdi af den ene benchmarkingindikator har en negativ værdi af den anden). Det skyldes den omstændighed, at en negativ benchmarkingindikator indikerer en høj grad af integrations succes (en kort varighed til beskæftigelse) i den tidligere benchmarkingrapport, mens en negativ indikator indikerer en lav grad af integrations succes (en lav beskæftigelsesgrad) i det aktuelle notat.

5.1.3 Sammenfatning

På trods af at man set fra et rent designmæssigt synspunkt må være varsom med at sammenligne de to analyser direkte, peger sammenligningen alligevel på en interessant pointe. Resultaterne beskriver nemlig en tendens, hvor de kommuner, der ifølge indikatorerne har en høj grad af integrations succes i forhold til indvandrere under integrationsloven, *også* synes at klare sig godt i forhold til samtlige indvandrere i kommunen. Der er dog som beskrevet også væsentlige undtagelser fra denne overordnede tendens.

5.2 Forbehold

I dette notat anvendes resultaterne fra en two-limit tobitmodel til at rangordne kommunerne. Selv om rangordenen hermed er baseret på mere raffinerede beregninger end en rangorden, der kun baseres på de faktiske gennemsnitlige beskæftigelsesgrader i de enkelte kommuner, må den stadig betragtes som relativt grov. For på trods af, at vi i rangordenen både tager højde for, at kommunerne har forskellige strukturelle karakteristika, og at indvandlerne i kommunerne har forskellige individuelle karakteristika, er der under alle omstændigheder tale om en forenklet model, hvor der ikke tages højde for alle relevante forhold. Den i tabel 5.1 præsenterede rangorden skal derfor anvendes med forbehold. Som i indledningen vil vi også her benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at det ikke kun er den enkelte kommune som institution, der har/har haft ansvaret for integrationen af populationen i analysen; formelt set har også AF haft en del af ansvaret, og i praksis spiller fx. også omfanget af det sociale netværk og frivillige organisationer i kommunen en afgørende rolle. Hermed kan man ikke holde den enkelte kommune, som institution, fuldt ansvarlig for integrationen af indvandlerne i kommunen.

Bilag 1. Two-limit tobitmodel, hvor forklarende variabler vedr. uddannelse inkluderes

Inklusion af uddannelse

Modellen, som er præsenteret i det foregående notat, indeholder ikke variabler for indvandrernes uddannelse. Det skyldes karakteren af registreringerne af de danske indvandreres uddannelsesniveau; idet uddannelsesvariablen fra Danmarks Statistiks registre er sammensat fra forskellige kilder, er det vanskeligt at tolke effekterne af den. Variablen er nemlig konstrueret således, at man først og fremmest har anvendt oplysninger om 1) uddannelse taget i Danmark. Men for de personer, som ikke har taget uddannelse i Danmark, har man, via en survey foretaget i 1999, spurgt om 2) uddannelsesniveau fra hjemlandet. Sidst har man, for de personer, hvor man hverken har oplysninger om dansk uddannelse eller uddannelse fra hjemlandet, 3) imputeret uddannelsesoplysninger på baggrund af oplysninger om køn, alder, indvandringsår, oprindelsesland mv. Det betyder for det første, at uddannelsesniveaut for personer, der har taget en kortere uddannelse i Danmark end i hjemlandet, kommer til at figurere med et lavere uddannelsesniveau, end de rent faktisk har. Herudover er konsekvensen af anvendelsen af imputerede værdier for de personer, for hvem uddannelse er uoplyst, at de oplysninger, man har om den enkeltes uddannelse, er baseret på en gennemsnitsbetragtning og ikke på personernes faktiske uddannelsesniveau. Samtidig vil de imputerede værdier i høj grad samvariere med en række af de øvrige variabler i analysen – køn, alder osv. – idet de imputerede værdier jo netop er baseret på disse variabler, og det kan give anledning til forekomst af kollinearitetsproblemer i modellen.

Vælger man, på trods af disse indvendinger, at opstille en model, hvor uddannelse er inkluderet, får man dog en model, der fitter data bedre, dvs. som har en større forklaringskraft – i modellen for mænd, hvor uddannelsesvariablerne *ikke* er inkluderet, er det anvendte mål for pseudo- R^2 på 0,088, mens det i modellen (for mænd), hvor uddannelsesvariablerne *er* inkluderet, er på 0,0925. Også i de to modeller for kvinder er pseudo- R^2 højere i modellen, hvor uddannelsesvariablerne er inkluderet (0,1406 mod 0,1340). Samtidig er forskellen mellem log likelihood-værdierne i de to typer af modeller også af en sådan størrelsesorden, at der, selv når man tager højde for det øgede antal estimerede parametre, er tale om en meget signifikant forskel. Så på trods af problemerne med at tolke de faktiske effekter af uddannelsesvariablerne, er der således statistisk belæg for at inkludere dem i modellen.

Herudover kan man, ved sammenligning af modellerne, konstatere, at uddannelsesvariablerne ikke synes at skabe problemer i forhold til de øvrige estimater, idet effekterne af disse stemmer nogenlunde overens i de to typer af modeller (dvs. modellerne uden uddannelsesvariabler og modellerne med uddannelsesvariabler). På den baggrund har vi valgt at præsentere resultaterne af modellerne, hvor uddannelse er inkluderet i dette bilag; for hvor man, som understreget, skal være varsom med at tolke for detaljeret på de estimerede effekter af uddannelsesvariablerne, så indikerer de statistiske mål for forskellene mellem de to typer af modeller, at disse variabler spiller en rolle, og derfor kan være relevante for rangordningen af kommunerne.

Resultater

I de to nedenstående tabeller, b1.1 og b1.2, ses resultaterne af tobitmodellen, når uddannelse inkluderes, for mænd hhv. kvinder (vi har valgt at inkludere al uddannelse, dvs. både uddannelse fra hjemlandet, uddannelse taget i Danmark, og imputerede uddannelsesværdier for de personer, for hvem uddannelse er uoplyst). Idet effekterne stemmer nogenlunde overens med effekterne præsenteret i afsnit 4 i notatet, vil vi dog undlade at diskutere disse igen. Men med hensyn til de nye variabler, variablerne relateret til uddannelsesniveau, kan man se, at 10,7% af mændene er

registrerede med en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, mens 21% er registrerede som faglærte. Hvor 16,6% har videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse (variablen inkluderer både korte, mellemlange og lange videregående uddannelse) og uddannelse er uoplyst for 14,2%, er 37,5% registeret med grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Denne sidste uddannelseskategori optræder som referencekategori og indgår derfor ikke direkte i tabellen. Vi kan også se, at disse variabler har den forventede effekt; jo længere uddannelse man er registreret med, jo højere forventet beskæftigelsesgrad (effekten er signifikant).

Tabel b1.1
Resultater for mænd

Variabelnavn	Gns,	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Enlig	0,379	0,000	1,000	-0,268 **		0,016	-0,070
Gift med dansker	0,094	0,000	1,000	0,448 **		0,021	0,125
Indvandret før 1969	0,049	0,000	1,000	0,408 **		0,037	0,114
Indvandret mellem 1970 og 1979	0,103	0,000	1,000	0,308 **		0,026	0,085
Indvandret mellem 1980 og 1984	0,062	0,000	1,000	0,205 **		0,028	0,056
Indvandret mellem 1985 og 1989	0,220	0,000	1,000	0,051 **		0,021	0,013
Indvandret i 1995	0,099	0,000	1,000	0,092 **		0,028	0,025
Indvandret i 1996	0,057	0,000	1,000	-0,075 **		0,028	-0,019
Indvandret i 1997	0,039	0,000	1,000	-0,059 *		0,032	-0,015
Indvandret i 1998	0,044	0,000	1,000	-0,131 **		0,031	-0,034
Indvandret i 1999	0,041	0,000	1,000	0,026		0,035	0,007
Indvandret i 2000	0,052	0,000	1,000	-0,250 **		0,033	-0,065
Indvandret i 2001	0,062	0,000	1,000	-0,478 **		0,034	-0,119
Spor 1 i danskundervisningen	0,049	0,000	1,000	-0,460 **		0,033	-0,115
Spor 2 i danskundervisningen	0,136	0,000	1,000	-0,190 **		0,023	-0,050
Spor i danskundervisningen, ikke defineret	0,040	0,000	1,000	0,185 **		0,036	0,051
Spor i danskundervisningen, ikke defineret (før 1999)	0,668	0,000	1,000	0,284 **		0,022	0,075
Gymnasial uddannelse	0,107	0,000	1,000	0,040 **		0,019	0,010
Uddannet som faglært	0,210	0,000	1,000	0,284 **		0,016	0,070
Videregående uddannelse	0,166	0,000	1,000	0,433 **		0,018	0,121
Uddannelse uoplyst	0,142	0,000	1,000	0,024		0,018	0,006
Humanitær opholdstilladelse eller kvote-flygtning	0,031	0,000	1,000	-0,219 **		0,037	-0,057
1-4 sygesikringsydelse	0,415	0,000	1,000	0,039 **		0,014	0,010
5-9 sygesikringsydelse	0,221	0,000	1,000	-0,136 **		0,017	-0,036
10-19 sygesikringsydelse	0,118	0,000	1,000	-0,382 **		0,021	-0,098
20 sygesikringsydelse eller derover	0,032	0,000	1,000	-0,788 **		0,037	-0,183
Flygtning indvandret før 1995	0,184	0,000	1,000	-0,123 **		0,029	-0,032
Flygtning	0,300	0,000	1,000	-0,361 **		0,025	-0,095
Familiesammenført til flygtning	0,022	0,000	1,000	-0,218 **		0,043	-0,056
opholdsgrundlag, andet	0,043	0,000	1,000	-0,000		0,031	0,000
opholdsgrundlag uoplyst	0,297	0,000	1,000	-0,061 **		0,024	-0,016
Jugoslavien	0,067	0,000	1,000	0,411 **		0,026	0,115
Rumænien	0,007	0,000	1,000	0,429 **		0,064	0,121

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Marokko	0,028	0,000	1,000	0,203	**	0,035	0,056
Egypten	0,009	0,000	1,000	0,002		0,060	0,000
Somalia	0,049	0,000	1,000	-0,307	**	0,036	-0,079
Brasilien	0,003	0,000	1,000	0,102		0,101	0,027
Afghanistan	0,030	0,000	1,000	-0,204	**	0,043	-0,053
Sri Lanka	0,036	0,000	1,000	0,761	**	0,036	0,217
Indien	0,013	0,000	1,000	0,457	**	0,049	0,129
Irak	0,089	0,000	1,000	-0,338	**	0,031	-0,087
Israel	0,008	0,000	1,000	0,079		0,061	0,021
Kina	0,015	0,000	1,000	0,145	**	0,047	0,039
Libanon	0,068	0,000	1,000	-0,439	**	0,032	-0,110
Pakistan	0,056	0,000	1,000	0,088	**	0,027	0,023
Filippinerne	0,006	0,000	1,000	-0,225	**	0,072	-0,058
Vietnam	0,042	0,000	1,000	0,456	**	0,035	0,128
Thailand	0,007	0,000	1,000	0,382	**	0,063	0,107
Rusland	0,005	0,000	1,000	0,295	**	0,074	0,082
Bosnien	0,083	0,000	1,000	0,531	**	0,036	0,150
Makedonien	0,008	0,000	1,000	0,569	**	0,059	0,162
Øvrige Europa	0,013	0,000	1,000	0,341	**	0,049	0,095
Øvrige Asien	0,101	0,000	1,000	0,044		0,027	0,010
Syd- og Mellemerika	0,021	0,000	1,000	0,246	**	0,040	0,068
Øvrige Afrika	0,057	0,000	1,000	0,210	**	0,027	0,058
Øvrige Lande	0,013	0,000	1,000	-0,048		0,051	-0,012
16-19 år	0,073	0,000	1,000	-0,326	**	0,029	-0,084
20-24 år	0,091	0,000	1,000	-0,012		0,024	-0,003
30-34 år	0,153	0,000	1,000	-0,087	**	0,021	-0,023
35-39 år	0,171	0,000	1,000	-0,165	**	0,021	-0,043
40-44 år	0,146	0,000	1,000	-0,300	**	0,023	-0,078
45-49 år	0,096	0,000	1,000	-0,471	**	0,026	-0,119
50-54 år	0,065	0,000	1,000	-0,671	**	0,030	-0,161
55-59 år	0,053	0,000	1,000	-1,302	**	0,035	-0,268
60-64 år	0,035	0,000	1,000	-1,985	**	0,045	-0,328
0-2-årige børn	0,192	0,000	1,000	-0,124	**	0,016	-0,033
3-6-årige børn	0,221	0,000	1,000	-0,068	**	0,017	-0,018
Antal børn i alderen 0-17 år	1,164	0,000	10,000	-0,027	**	0,006	-0,007
Indv. fra tredjelande ifht. antal indbyggere	0,104	0,009	0,246	0,229	*	0,131	0,060
Ledighedsprocent	5,298	2,400	12,400	-0,112	**	0,005	-0,030
Andelen af arbejdspladser, der kræver højt eller mellem niveau	0,320	0,092	0,463	-0,928	**	0,099	-0,250
Konstant				1,128	**	0,052	
Antal observationer							87.248
Log Likelihood							-81.809,7
Likelihood ratiotest for modellen (67 frihedsgrader)							16677,5
Pseudo R2							0,0925

Kigger vi tilsvarende på uddannelsesvariablerne for den kvindelige del af populationen, kan man se, at lidt flere kvinder har en gymnasial uddannelse, mens lidt færre kvinder er registreret med en uddannelse som faglært (17,1% mod mændenes 21%) eller med en videregående uddannelse (12,4% mod mændenes 16,6%). Samtidig er uddannelse uoplyst for lidt flere kvinder end mænd (17,2% mod mændenes 14,2%). Overordnet set er der dog ikke store variationer mellem de to køn. Samtidig finder vi samme effekt af uddannelse for kvinder, som vi fandt for mændene; jo længere uddannelse man er registreret med, jo højere er den forventede beskæftigelsesgrad. Også for kvinder er effekten af uddannelse signifikant.

Tabel b1.2
Resultater for kvinder

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Enlig	0,310	0,000	1,000	-0,154	**	0,016	-0,035
Gift med dansker	0,146	0,000	1,000	0,440	**	0,021	0,110
Indvandret før 1969	0,019	0,000	1,000	0,595	**	0,046	0,157
Indvandret mellem 1970 og 1979	0,104	0,000	1,000	0,309	**	0,026	0,076
Indvandret mellem 1980 og 1984	0,052	0,000	1,000	0,195	**	0,029	0,047
Indvandret mellem 1985 og 1989	0,167	0,000	1,000	0,069	**	0,021	0,016
Indvandret i 1995	0,100	0,000	1,000	0,043		0,028	0,010
Indvandret i 1996	0,066	0,000	1,000	-0,148	**	0,027	-0,033
Indvandret i 1997	0,051	0,000	1,000	-0,210	**	0,030	-0,046
Indvandret i 1998	0,053	0,000	1,000	-0,285	**	0,030	-0,061
Indvandret i 1999	0,053	0,000	1,000	-0,256	**	0,032	-0,055
Indvandret i 2000	0,062	0,000	1,000	-0,538	**	0,032	-0,108
Indvandret i 2001	0,070	0,000	1,000	-0,847	**	0,035	-0,155
Spor 1 i danskundervisningen	0,118	0,000	1,000	-0,422	**	0,026	-0,080
Spor 2 i danskundervisningen	0,178	0,000	1,000	-0,187	**	0,021	-0,042
Spor i danskundervisningen, ikke defineret	0,037	0,000	1,000	0,341	**	0,038	0,085
Spor i danskundervisningen, ikke defineret (før 1999)	0,516	0,000	1,000	0,398	**	0,020	0,092
Gymnasial uddannelse	0,123	0,000	1,000	0,059	**	0,019	0,013
Uddannet som faglært	0,171	0,000	1,000	0,347	**	0,017	0,080
Videregående uddannelse	0,124	0,000	1,000	0,482	**	0,020	0,122
Uddannelse uoplyst	0,172	0,000	1,000	-0,103	**	0,019	-0,023
Humanitær opholdstilladelse eller kvote-flygtning	0,020	0,000	1,000	-0,117	**	0,050	-0,026
1-4 sygesikringsydelse	0,296	0,000	1,000	0,096	**	0,021	0,022
5-9 sygesikringsydelse	0,286	0,000	1,000	-0,009		0,021	-0,002
10-19 sygesikringsydelse	0,235	0,000	1,000	-0,190	**	0,022	-0,042
20 sygesikringsydelse eller derover	0,076	0,000	1,000	-0,450	**	0,029	-0,093
Flygtning indvandret før 1995	0,113	0,000	1,000	-0,166	**	0,029	-0,037
Flygtning	0,230	0,000	1,000	-0,355	**	0,026	-0,078
Familiesammenført til flygtning	0,061	0,000	1,000	-0,409	**	0,032	-0,085
opholdsgrundlag, andet	0,040	0,000	1,000	-0,008		0,031	-0,001

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
opholdsgrundlag uoplyst	0,300	0,000	1,000	-0,008		0,022	-0,001
Jugoslavien	0,065	0,000	1,000	0,226	**	0,027	0,055
Rumænien	0,012	0,000	1,000	0,418	**	0,051	0,107
Marokko	0,024	0,000	1,000	-0,226	**	0,039	-0,049
Egypten	0,004	0,000	1,000	-0,199	**	0,088	-0,043
Somalia	0,047	0,000	1,000	-0,493	**	0,043	-0,100
Brasilien	0,009	0,000	1,000	0,107	*	0,059	0,025
Afghanistan	0,022	0,000	1,000	-0,368	**	0,056	-0,077
Sri Lanka	0,035	0,000	1,000	0,338	**	0,036	0,084
Indien	0,010	0,000	1,000	0,326	**	0,054	0,082
Irak	0,064	0,000	1,000	-0,573	**	0,037	-0,114
Israel	0,004	0,000	1,000	-0,183	**	0,092	-0,040
Kina	0,020	0,000	1,000	0,242	**	0,042	0,059
Libanon	0,056	0,000	1,000	-0,786	**	0,038	-0,146
Pakistan	0,050	0,000	1,000	-0,453	**	0,030	-0,090
Filippinerne	0,008	0,000	1,000	-0,693	**	0,075	-0,129
Vietnam	0,042	0,000	1,000	0,335	**	0,035	0,084
Thailand	0,050	0,000	1,000	0,410	**	0,032	0,104
Rusland	0,018	0,000	1,000	-0,022		0,046	-0,005
Bosnien	0,081	0,000	1,000	0,352	**	0,038	0,088
Makedonien	0,007	0,000	1,000	0,223	**	0,062	0,054
Øvrige Europa	0,022	0,000	1,000	0,079	**	0,040	0,018
Øvrige Asien	0,106	0,000	1,000	0,117	**	0,026	0,027
Syd- og Mellemamerika	0,028	0,000	1,000	0,219	**	0,037	0,053
Øvrige Afrika	0,048	0,000	1,000	0,190	**	0,030	0,046
Øvrige Lande	0,012	0,000	1,000	-0,094	*	0,056	-0,021
16-19 år	0,068	0,000	1,000	-0,189	**	0,030	-0,042
20-24 år	0,106	0,000	1,000	0,030		0,023	0,006
30-34 år	0,176	0,000	1,000	-0,017		0,020	-0,003
35-39 år	0,158	0,000	1,000	-0,021		0,022	-0,004
40-44 år	0,121	0,000	1,000	-0,122	**	0,024	-0,027
45-49 år	0,089	0,000	1,000	-0,367	**	0,026	-0,078
50-54 år	0,063	0,000	1,000	-0,742	**	0,030	-0,140
55-59 år	0,040	0,000	1,000	-1,370	**	0,038	-0,205
60-64 år	0,030	0,000	1,000	-2,082	**	0,050	-0,238
0-2 årige børn	0,219	0,000	1,000	-0,419	**	0,017	-0,091
3-6 årige børn	0,260	0,000	1,000	-0,138	**	0,017	-0,030
Antal børn i alderen 0-17 år	1,365	0,000	11,000	-0,045	**	0,006	-0,010
Indv. fra tredjelande ifht. antal indbyggere	0,101	0,009	0,246	1,012	**	0,133	0,235
Ledighedsprocent	5,261	2,400	12,400	-0,124	**	0,005	-0,020
Andelen af arbejdspladser, der kræver højt eller mellem niveau	0,317	0,092	0,463	-0,294	**	0,099	-0,068
Konstant				0,618	**	0,053	

Variabelnavn	Gns.	Min.	Maks.	Koef.	Sig.	SE	Marg.
Antal observationer							85.025
Log Likelihood							-68.872,3
Likelihood ratiotest for modellen (67 frihedsgrader)							22.528,9
Pseudo R2							0,1406

Som nævnt er det dog vanskeligt at lægge for meget i de estimerede effekter af uddannelsesvariablerne. Men idet disse variabler forbedrer modellens forklaringskraft, kan inklusionen være relevant i forbindelse med rangordningen af kommunerne. I tabel b1.3 ses rangordningen af kommunerne når denne er baseret på de modeller, hvor uddannelse er inkluderet. I denne nye rangordning har vi igen kun medtaget kommuner med mere end 200 indvandrere, og tabellen viser, at de 10 kommuner, der har den laveste gennemsnitlige beskæftigelsesgrad i forhold til forventet, er Holbæk, Maribo, Nakskov, Fåborg, Middelfart, Varde, Holstebro, Grenå, Skanderborg, Viborg og Kalundborg. De 10 kommuner, der har den højeste beskæftigelsesgrad i forhold til forventet, er Glostrup, Tårnby, Vallensbæk, Frederikssund, Frederiksværk, Haderslev, Åbenrå, Struer, Brønderslev og Hirtshals. Sammenlignes disse 20 kommuner med de 20 kommuner, der ligger bedst hhv. dårligst ifølge rangordningen beregnet på baggrund af de modeller, hvor uddannelse ikke er inkluderet, ses det, at der er stor overensstemmelse; hvor alle de 10 kommuner, der har den laveste gennemsnitlige beskæftigelsesgrad i forhold til forventet, går igen i de to rangordninger, er det kun Frederikssund og Frederiksværk, der er nye på »top 10-listen« over kommuner, der klarer sig bedre end forventet. Samtidig er de to kommuner, der ikke indgår i denne top 10 (og som altså ligger på top 10 i rangordningen, hvor effekten af uddannelse er udeladt), nemlig Roskilde og Frederikshavn, meget højt placeret i rangordenen præsenteret i tabel b1.3; Roskilde ligger på en 11. plads, mens Frederikshavn ligger på en 13. plads. Hermed er effekten af uddannelsesoplysningerne marginal, når det drejer sig om rangordningen af kommunerne, på trods af den signifikante forbedring af modellen ved inklusion af disse variabler.

Tabel b1.3
Rangordning af kommuner med mere end 200 indiv. (inkl. uddannelse)

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangord.
København	38370	0,313	0,320	-0,007	56
Frederiksberg	4089	0,343	0,358	-0,014	60
Ballerup	1958	0,396	0,386	0,010	40
Brøndby	3770	0,367	0,366	0,001	48
Dragør	214	0,358	0,396	-0,038	76
Gentofte	1520	0,364	0,395	-0,031	71
Gladsaxe	2706	0,389	0,393	-0,004	52
Glostrup	826	0,449	0,370	0,079	3
Herlev	1709	0,379	0,380	-0,000	50
Albertslund	2970	0,342	0,329	0,013	39
Hvidovre	2632	0,368	0,365	0,003	47
Høje Taastrup	3335	0,385	0,365	0,020	31
Ledøje-Smørum	226	0,500	0,467	0,033	19

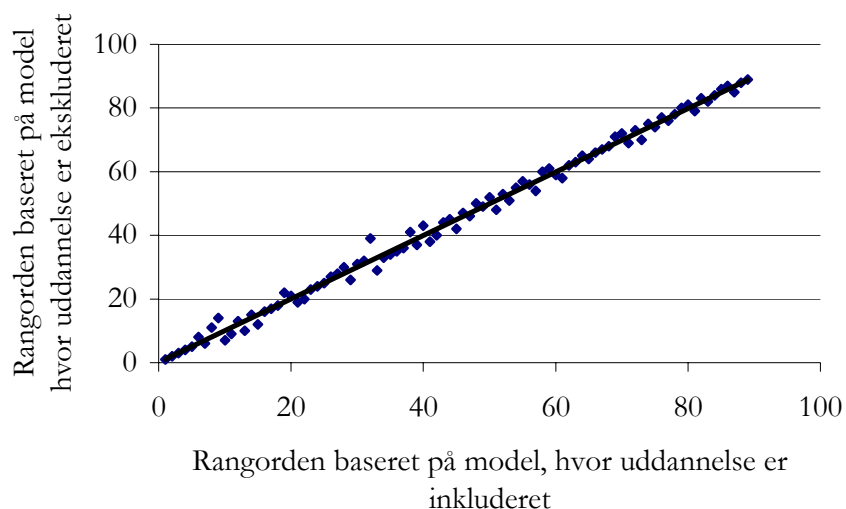
Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangord.
Lyngby-Tårnbæk	1467	0,394	0,395	-0,001	51
Rødovre	1828	0,405	0,379	0,025	24
Søllerød	622	0,378	0,368	0,010	41
Ishøj	2462	0,402	0,369	0,033	20
Tårnby	1262	0,454	0,402	0,053	6
Vallensbæk	504	0,486	0,438	0,048	10
Værløse	429	0,431	0,425	0,006	45
Allerød	418	0,408	0,375	0,033	21
Birkerød	595	0,378	0,349	0,029	22
Farum	1121	0,443	0,414	0,028	23
Fredensborg-Humlebæk	457	0,394	0,373	0,021	29
Frederikssund	461	0,375	0,327	0,049	8
Frederiksværk	863	0,471	0,422	0,049	9
Græsted-Gilleleje	219	0,388	0,368	0,020	32
Helsinge	298	0,413	0,367	0,045	15
Helsingør	2433	0,382	0,368	0,014	38
Hillerød	1255	0,387	0,380	0,007	43
Hørsholm	475	0,369	0,373	-0,004	53
Karlebo	1442	0,371	0,387	-0,016	62
Ølstykke	302	0,418	0,407	0,010	42
Greve	2083	0,337	0,368	-0,032	73
Køge	1378	0,353	0,337	0,016	36
Roskilde	1806	0,380	0,331	0,048	11
Solrød	308	0,396	0,372	0,024	26
Haslev	206	0,321	0,345	-0,024	66
Holbæk	1234	0,290	0,337	-0,048	81
Kalundborg	542	0,257	0,302	-0,046	79
Korsør	491	0,190	0,201	-0,012	58
Ringsted	1003	0,346	0,345	0,001	49
Slagelse	1802	0,306	0,336	-0,029	69
Sorø	228	0,253	0,294	-0,041	78
Maribo	214	0,244	0,322	-0,078	88
Nakskov	605	0,187	0,256	-0,070	86
Nykøbing-Falster	675	0,233	0,259	-0,026	67
Næstved	1481	0,316	0,342	-0,026	68
Vordingborg	305	0,303	0,313	-0,009	57
Bornholm	514	0,229	0,209	0,019	34
Fåborg	232	0,223	0,295	-0,071	87
Middelfart	406	0,325	0,392	-0,067	85
Nyborg	714	0,244	0,259	-0,015	61

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangord.
Odense	8480	0,261	0,301	-0,040	77
Svendborg	1414	0,276	0,296	-0,020	65
Haderslev	795	0,334	0,273	0,061	5
Sønderborg	1218	0,283	0,265	0,018	35
Tønder	279	0,290	0,321	-0,031	72
Åbenrå	693	0,371	0,299	0,072	4
Esbjerg	2599	0,260	0,297	-0,037	75
Grindsted	346	0,492	0,445	0,047	12
Ribe	212	0,294	0,279	0,015	37
Varde	416	0,206	0,300	-0,094	89
Vejen	322	0,479	0,436	0,043	16
Fredericia	1396	0,344	0,306	0,037	18
Horsens	1925	0,353	0,332	0,022	28
Kolding	1945	0,318	0,314	0,004	46
Vejle	2145	0,347	0,309	0,038	17
Herning	1702	0,364	0,376	-0,012	59
Holstebro	916	0,279	0,327	-0,049	82
Ikast	704	0,386	0,379	0,007	44
Ringkøbing	386	0,416	0,394	0,023	27
Struer	509	0,470	0,370	0,100	1
Ebeltoft	248	0,316	0,335	-0,019	64
Grenå	387	0,203	0,250	-0,047	80
Odder	326	0,358	0,338	0,020	33
Randers	1665	0,269	0,287	-0,018	63
Silkeborg	1214	0,350	0,326	0,025	25
Skanderborg	442	0,277	0,326	-0,049	83
Århus	13637	0,259	0,265	-0,006	54
Skive	664	0,242	0,278	-0,036	74
Thisted	434	0,321	0,328	-0,006	55
Viborg	1072	0,298	0,350	-0,052	84
Brønderslev	283	0,274	0,222	0,051	7
Frederikshavn	635	0,298	0,251	0,047	13
Hirtshals	258	0,351	0,253	0,098	2
Hjørring	735	0,351	0,305	0,046	14
Hobro	399	0,338	0,368	-0,030	70
Ålborg	4566	0,289	0,268	0,021	30

Den store overensstemmelse mellem resultaterne illustreres ligeledes ved en sammenligning af placeringerne af samtlige kommuner medtaget i tabel b1.3 og tabel 5.1 i notatet. Som det ses af diagram b1, fordeler punkterne sig på en tilnærmelsesvis ret linje, og den store korrelation under-

streges af en signifikant Pearson's R på 0,997, og en signifikant og positiv γ -koefficient på 0,965.

Diagram b1: Sammenligning af rangorden

Rangordningen af kommunerne fordelt på køn ses af tabel b1.4 og tabel b1.5. Der er kun medtaget de 89 kommuner, der også optræder i tabel b1.3.

Tabel b1.4

Rangordning af kommuner, baseret på estimationerne for mænd, når al uddannelse er medtaget

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	rangorden
København	20282	0,34	0,36	-0,01	57
Frederiksberg	2079	0,38	0,39	-0,01	59
Ballerup	987	0,42	0,42	0,00	48
Brøndby	1851	0,42	0,41	0,01	38
Dragør	91	0,37	0,42	-0,04	78
Gentofte	663	0,41	0,42	-0,01	55
Gladsaxe	1385	0,41	0,42	-0,02	65
Glostrup	403	0,50	0,41	0,09	4
Herlev	887	0,42	0,43	-0,01	51
Albertslund	1537	0,41	0,38	0,02	29
Hvidovre	1286	0,41	0,41	0,00	46
Høje Taastrup	1688	0,44	0,41	0,03	24
Ledøje-Smørum	112	0,51	0,51	0,00	44
Lyngby-Tårnby	747	0,40	0,41	-0,01	56
Rødovre	871	0,44	0,43	0,01	36
Søllerød	271	0,39	0,40	0,00	50
Ishøj	1217	0,46	0,42	0,04	15
Tårnby	558	0,46	0,43	0,03	27

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	rangorden
Vallensbæk	245	0,51	0,48	0,03	21
Værløse	211	0,44	0,46	-0,02	62
Allerød	197	0,45	0,39	0,06	10
Birkerød	282	0,41	0,38	0,03	26
Farum	540	0,49	0,47	0,02	28
Fredensborg-Humlebæk	224	0,45	0,41	0,04	17
Frederikssund	226	0,42	0,37	0,05	14
Frederiksværk	419	0,48	0,48	0,00	45
Græsted-Gilleleje	94	0,37	0,37	0,00	42
Helsinge	140	0,46	0,40	0,06	11
Helsingør	1213	0,43	0,42	0,01	37
Hillerød	626	0,40	0,41	-0,02	63
Hørsholm	213	0,37	0,39	-0,02	70
Karlebo	731	0,41	0,43	-0,02	69
Ølstykke	146	0,43	0,44	-0,01	60
Greve	1016	0,37	0,42	-0,05	82
Køge	678	0,43	0,39	0,04	18
Roskilde	926	0,44	0,36	0,07	6
Solrød	135	0,42	0,39	0,03	19
Haslev	105	0,40	0,40	0,00	47
Holbæk	634	0,34	0,39	-0,05	81
Kalundborg	277	0,29	0,35	-0,06	83
Korsør	253	0,25	0,24	0,00	41
Ringsted	493	0,40	0,40	0,01	39
Slagelse	933	0,38	0,40	-0,02	68
Sorø	125	0,24	0,33	-0,09	87
Maribo	95	0,26	0,38	-0,12	89
Nakskov	293	0,23	0,32	-0,09	86
Nykøbing-Falster	342	0,29	0,31	-0,02	66
Næstved	707	0,38	0,39	-0,01	54
Vordingborg	148	0,34	0,33	0,01	40
Bornholm	263	0,24	0,25	-0,01	58
Fåborg	117	0,27	0,35	-0,08	85
Middelfart	215	0,41	0,45	-0,04	75
Nyborg	353	0,30	0,31	-0,01	53
Odense	4408	0,31	0,35	-0,04	76
Svendborg	740	0,33	0,35	-0,03	72
Haderslev	408	0,39	0,32	0,06	7
Sønderborg	622	0,32	0,31	0,01	35
Tønder	148	0,37	0,38	-0,02	61

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	rangorden
Åbenrå	342	0,47	0,35	0,12	1
Esbjerg	1319	0,32	0,35	-0,03	73
Grindsted	163	0,55	0,52	0,03	25
Ribe	117	0,36	0,32	0,04	16
Varde	205	0,26	0,36	-0,10	88
Vejen	159	0,61	0,50	0,11	3
Fredericia	704	0,37	0,35	0,02	31
Horsens	979	0,43	0,39	0,05	13
Kolding	955	0,39	0,37	0,02	30
Vejle	1114	0,41	0,35	0,06	8
Herning	874	0,46	0,44	0,03	22
Holstebro	471	0,34	0,39	-0,05	80
Ikast	350	0,48	0,45	0,03	23
Ringkøbing	195	0,49	0,44	0,05	12
Struer	272	0,53	0,42	0,11	2
Ebeltoft	122	0,34	0,40	-0,05	79
Grenå	192	0,27	0,31	-0,03	74
Odder	157	0,36	0,36	0,00	43
Randers	822	0,34	0,34	0,00	49
Silkeborg	616	0,38	0,36	0,02	32
Skanderborg	217	0,30	0,37	-0,07	84
Århus	7104	0,30	0,31	-0,01	52
Skive	351	0,30	0,32	-0,02	64
Thisted	218	0,37	0,39	-0,02	71
Viborg	534	0,34	0,39	-0,04	77
Brønderslev	147	0,30	0,24	0,06	9
Frederikshavn	315	0,37	0,30	0,08	5
Hirtshals	133	0,34	0,31	0,03	20
Hjørring	358	0,39	0,38	0,02	34
Hobro	205	0,43	0,45	-0,02	67
Ålborg	2353	0,33	0,31	0,02	33

Tabel b1.5

Rangordning af kommuner, baseret på estimationerne for kvinder, når al uddannelse er medtaget

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
København	18088	0,28	0,28	0,00	48
Frederiksberg	2010	0,31	0,32	-0,01	60
Ballerup	971	0,37	0,35	0,02	30

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Randorden
Brøndby	1919	0,32	0,32	-0,01	52
Dragør	123	0,35	0,38	-0,03	69
Gentofte	857	0,33	0,38	-0,05	79
Gladsaxe	1321	0,37	0,36	0,01	36
Glostrup	423	0,40	0,33	0,07	6
Herlev	822	0,33	0,33	0,01	44
Albertslund	1433	0,27	0,27	0,00	46
Hvidovre	1346	0,33	0,32	0,01	45
Høje Taastrup	1647	0,33	0,32	0,01	37
Ledøje-Smørum	114	0,49	0,43	0,06	9
Lyngby-Tårnbæk	720	0,38	0,38	0,01	43
Rødovre	957	0,37	0,33	0,04	15
Søllerød	351	0,37	0,35	0,02	31
Ishøj	1245	0,34	0,32	0,02	27
Tårnby	704	0,45	0,38	0,07	5
Vallensbæk	259	0,47	0,40	0,06	8
Værløse	218	0,42	0,39	0,03	25
Allerød	221	0,37	0,36	0,01	41
Birkerød	313	0,35	0,32	0,03	22
Farum	581	0,40	0,36	0,03	21
Fredensborg-Humlebæk	233	0,34	0,34	0,00	47
Frederikssund	235	0,33	0,29	0,05	13
Frederiksværk	444	0,46	0,37	0,09	2
Græsted-Gilleleje	125	0,40	0,37	0,03	20
Helsingø	158	0,37	0,34	0,03	18
Helsingør	1220	0,33	0,32	0,02	33
Hillerød	629	0,38	0,35	0,03	23
Hørsholm	262	0,37	0,36	0,01	39
Karlebo	711	0,33	0,34	-0,01	55
Ølstykke	156	0,41	0,38	0,03	17
Greve	1067	0,31	0,32	-0,01	56
Køge	700	0,28	0,29	0,00	49
Roskilde	880	0,32	0,30	0,02	29
Solrød	173	0,37	0,36	0,02	35
Haslev	101	0,24	0,29	-0,05	80
Holbæk	600	0,24	0,28	-0,04	76
Kalundborg	265	0,22	0,25	-0,03	65
Korsør	238	0,13	0,16	-0,03	66
Ringsted	510	0,29	0,29	-0,01	50
Slagelse	869	0,23	0,27	-0,04	72

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Randorden
Sorø	103	0,27	0,25	0,02	34
Maribo	119	0,23	0,27	-0,04	75
Nakskov	312	0,14	0,19	-0,05	82
Nykøbing-Falster	333	0,17	0,21	-0,03	68
Næstved	774	0,26	0,30	-0,04	77
Vordingborg	157	0,27	0,29	-0,03	64
Bornholm	251	0,22	0,16	0,05	12
Fåborg	115	0,18	0,24	-0,06	87
Middelfart	191	0,23	0,32	-0,10	89
Nyborg	361	0,19	0,21	-0,02	62
Odense	4072	0,21	0,25	-0,04	71
Svendborg	674	0,22	0,23	-0,01	57
Haderslev	387	0,28	0,22	0,06	10
Sønderborg	596	0,24	0,22	0,02	28
Tønder	131	0,20	0,25	-0,05	81
Åbenrå	351	0,28	0,25	0,03	24
Esbjerg	1280	0,20	0,24	-0,04	74
Grindsted	183	0,44	0,38	0,07	7
Ribe	95	0,21	0,23	-0,02	61
Varde	211	0,15	0,24	-0,09	88
Vejen	163	0,35	0,37	-0,02	63
Fredericia	692	0,32	0,26	0,06	11
Horsens	946	0,27	0,28	-0,01	53
Kolding	990	0,25	0,26	-0,01	58
Vejle	1031	0,28	0,27	0,01	38
Herning	828	0,26	0,31	-0,05	83
Holstebro	445	0,22	0,26	-0,05	78
Ikast	354	0,29	0,31	-0,01	59
Ringkøbing	191	0,34	0,35	-0,01	54
Struer	237	0,40	0,31	0,09	3
Ebeltoft	126	0,29	0,28	0,01	40
Grenå	195	0,14	0,20	-0,06	86
Odder	169	0,35	0,32	0,04	16
Randers	843	0,20	0,23	-0,03	70
Silkeborg	598	0,32	0,29	0,03	19
Skanderborg	225	0,25	0,28	-0,03	67
Århus	6533	0,21	0,22	-0,01	51
Skive	313	0,17	0,23	-0,06	84
Thisted	216	0,28	0,27	0,01	42
Viborg	538	0,25	0,31	-0,06	85

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Randorden
Brønderslev	136	0,25	0,20	0,04	14
Frederikshavn	320	0,22	0,20	0,02	32
Hirtshals	125	0,36	0,19	0,17	1
Hjørring	377	0,31	0,24	0,08	4
Hobro	194	0,24	0,28	-0,04	73
Ålborg	2213	0,25	0,22	0,03	26

Bilag 2

Rangordning af kommunerne fordelt på køn

Tabel b2.1 og tabel b2.2 viser kommunernes rangorden fordelt på køn. Rangordningen er baseret på de estimationsresultater, der er præsenteret i notatet (dvs. hvor uddannelse ikke er inkluderet). Der er kun medtaget de 89 kommuner, som også optræder i notatets tabel 5.1.

Tabel b2.1

Rangordning af udvalgte kommuner, mænd

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
København	20282	0,343	0,356	-0,012	59
Frederiksberg	2079	0,376	0,39	-0,014	60
Ballerup	987	0,424	0,426	-0,001	47
Brøndby	1851	0,419	0,41	0,009	39
Dragør	91	0,371	0,418	-0,047	77
Gentofte	663	0,412	0,417	-0,005	51
Gladsakse	1385	0,405	0,425	-0,019	66
Glostrup	403	0,498	0,413	0,085	4
Herlev	887	0,423	0,428	-0,006	53
Albertslund	1537	0,407	0,382	0,025	25
Hvidovre	1286	0,411	0,411	0,001	43
Høje Taastrup	1688	0,437	0,41	0,027	23
Ledøje-Smørum	112	0,51	0,51	-0,001	48
Lyngby-Tårnbæk	747	0,403	0,411	-0,009	56
Rødovre	871	0,442	0,429	0,013	35
Søllerød	271	0,391	0,39	0,001	44
Ishøj	1217	0,463	0,418	0,045	16
Tårnby	558	0,457	0,436	0,021	28
Vallensbæk	245	0,507	0,471	0,036	20
Værløse	211	0,442	0,46	-0,018	62
Allerød	197	0,451	0,388	0,064	7
Birkerød	282	0,409	0,376	0,033	21
Farum	540	0,494	0,469	0,025	26
Fredensborg-Humlebæk	224	0,453	0,405	0,048	13
Frederikssund	226	0,418	0,376	0,042	17
Frederiksværk	419	0,481	0,485	-0,005	52
Græsted-Gilleleje	94	0,371	0,371	0	46
Helsingø	140	0,461	0,405	0,056	11
Helsingør	1213	0,431	0,42	0,011	38
Hillerød	626	0,397	0,415	-0,018	63
Hørsholm	213	0,367	0,385	-0,018	64
Karlebo	731	0,407	0,427	-0,02	68
Ølstykke	146	0,426	0,435	-0,009	57
Greve	1016	0,368	0,418	-0,051	79
Køge	678	0,425	0,387	0,038	19
Roskilde	926	0,437	0,363	0,074	5
Solrød	135	0,425	0,386	0,039	18

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
Haslev	105	0,4	0,395	0,006	41
Holbæk	634	0,336	0,388	-0,052	81
Kalundborg	277	0,289	0,354	-0,064	83
Korsør	253	0,246	0,245	0,001	45
Ringsted	493	0,404	0,395	0,008	40
Slagelse	933	0,379	0,398	-0,019	67
Sorø	125	0,242	0,328	-0,086	86
Maribo	95	0,262	0,38	-0,118	89
Nakskov	293	0,235	0,323	-0,088	87
Nykøbing-Falster	342	0,291	0,311	-0,02	69
Næstved	707	0,379	0,385	-0,006	54
Vordingborg	148	0,341	0,328	0,013	36
Bornholm	263	0,239	0,25	-0,011	58
Fåborg	117	0,266	0,345	-0,079	85
Middelfart	215	0,414	0,457	-0,043	76
Nyborg	353	0,3	0,303	-0,003	50
Odense	4408	0,31	0,351	-0,041	75
Svendborg	740	0,326	0,355	-0,029	72
Haderslev	408	0,388	0,328	0,059	10
Sønderborg	622	0,322	0,306	0,016	33
Tønder	148	0,368	0,385	-0,018	65
Åbenrå	342	0,467	0,347	0,119	1
Esbjerg	1319	0,317	0,349	-0,032	73
Grindsted	163	0,546	0,526	0,02	30
Ribe	117	0,364	0,316	0,048	14
Varde	205	0,26	0,359	-0,098	88
Vejen	159	0,614	0,505	0,109	2
Fredericia	704	0,37	0,352	0,018	32
Horsens	979	0,435	0,387	0,048	15
Kolding	955	0,391	0,37	0,021	29
Vejle	1114	0,412	0,35	0,062	8
Herning	874	0,464	0,439	0,026	24
Holstebro	471	0,338	0,394	-0,056	82
Ikast	350	0,479	0,451	0,028	22
Ringkøbing	195	0,49	0,436	0,054	12
Struer	272	0,534	0,428	0,105	3
Ebeltoft	122	0,345	0,396	-0,051	80
Grenå	192	0,272	0,306	-0,033	74
Odder	157	0,365	0,36	0,004	42
Randers	822	0,341	0,342	-0,001	49
Silkeborg	616	0,381	0,362	0,019	31
Skanderborg	217	0,304	0,371	-0,067	84
Århus	7104	0,301	0,307	-0,006	55
Skive	351	0,303	0,321	-0,017	61

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
Thisted	218	0,365	0,391	-0,026	71
Viborg	534	0,345	0,392	-0,047	78
Brønderslev	147	0,3	0,239	0,06	9
Frederikshavn	315	0,372	0,298	0,074	6
Hirtshals	133	0,339	0,314	0,025	27
Hjørring	358	0,392	0,38	0,012	37
Hobro	205	0,431	0,456	-0,025	70
Ålborg	2353	0,329	0,313	0,016	34

Tabel b2.2
Rangordning af udvalgte kommuner, kvinder

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
København	18088	0,279	0,28	-0,001	48
Frederiksberg	2010	0,31	0,323	-0,014	59
Ballerup	971	0,367	0,352	0,015	34
Brøndby	1919	0,317	0,323	-0,006	52
Dragør	123	0,348	0,385	-0,036	70
Gentofte	857	0,327	0,372	-0,045	76
Gladsaxe	1321	0,371	0,356	0,015	35
Glostrup	423	0,402	0,329	0,073	4
Herlev	822	0,333	0,33	0,002	46
Albertslund	1433	0,272	0,267	0,005	45
Hvidovre	1346	0,326	0,319	0,007	44
Høje Taastrup	1647	0,331	0,319	0,012	39
Ledøje-Smørum	114	0,49	0,425	0,065	8
Lyngby-Tårnbæk	720	0,385	0,372	0,012	40
Rødovre	957	0,37	0,332	0,039	15
Søllerød	351	0,367	0,341	0,026	26
Ishøj	1245	0,341	0,319	0,022	28
Tårnby	704	0,452	0,381	0,072	5
Vallensbæk	259	0,466	0,399	0,067	7
Værløse	218	0,421	0,387	0,034	19
Allerød	221	0,37	0,356	0,014	36
Birkerød	313	0,35	0,314	0,035	18
Farum	581	0,395	0,361	0,034	20
Fredensborg-Humlebæk	233	0,337	0,336	0,001	47
Frederikssund	235	0,334	0,286	0,049	13
Frederiksværk	444	0,462	0,376	0,086	2
Græsted-Gilleleje	125	0,401	0,374	0,027	25
Helsingør	158	0,37	0,338	0,032	21

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
Helsingør	1220	0,334	0,317	0,017	32
Hillerød	629	0,377	0,348	0,03	23
Hørsholm	262	0,37	0,353	0,017	33
Karlebo	711	0,334	0,345	-0,011	57
Ølstykke	156	0,41	0,373	0,037	17
Greve	1067	0,307	0,315	-0,007	53
Køge	700	0,283	0,288	-0,005	50
Roskilde	880	0,319	0,3	0,02	30
Solrød	173	0,374	0,364	0,01	43
Haslev	101	0,239	0,287	-0,048	80
Holbæk	600	0,241	0,287	-0,046	78
Kalundborg	265	0,222	0,255	-0,033	67
Korsør	238	0,13	0,16	-0,03	65
Ringsted	510	0,29	0,293	-0,003	49
Slagelse	869	0,228	0,268	-0,039	72
Sorø	103	0,267	0,253	0,014	37
Maribo	119	0,23	0,27	-0,04	74
Nakskov	312	0,141	0,196	-0,054	82
Nykøbing-Falster	333	0,174	0,209	-0,035	69
Næstved	774	0,258	0,303	-0,045	77
Vordingborg	157	0,268	0,291	-0,023	62
Bornholm	251	0,218	0,167	0,051	12
Fåborg	115	0,18	0,239	-0,059	85
Middelfart	191	0,226	0,324	-0,098	89
Nyborg	361	0,189	0,208	-0,019	61
Odense	4072	0,207	0,246	-0,039	73
Svendborg	674	0,22	0,229	-0,008	55
Haderslev	387	0,277	0,218	0,059	10
Sønderborg	596	0,243	0,222	0,021	29
Tønder	131	0,202	0,255	-0,053	81
Åbenrå	351	0,278	0,249	0,029	24
Esbjerg	1280	0,202	0,245	-0,042	75
Grindsted	183	0,444	0,381	0,063	9
Ribe	95	0,208	0,232	-0,024	63
Varde	211	0,153	0,247	-0,094	88
Vejen	163	0,347	0,375	-0,028	64
Fredericia	692	0,316	0,257	0,059	11
Horsens	946	0,269	0,276	-0,007	54
Kolding	990	0,248	0,259	-0,011	58
Vejle	1031	0,276	0,263	0,013	38

Kommune	Antal personer	Faktisk	Forventet	Forskel	Rangorden
Herning	828	0,259	0,316	-0,057	83
Holstebro	445	0,216	0,263	-0,047	79
Ikast	354	0,294	0,309	-0,015	60
Ringkøbing	191	0,341	0,35	-0,009	56
Struer	237	0,398	0,316	0,082	3
Ebeltoft	126	0,287	0,276	0,012	41
Grenå	195	0,135	0,199	-0,064	87
Odder	169	0,353	0,314	0,038	16
Randers	843	0,199	0,23	-0,031	66
Silkeborg	598	0,319	0,287	0,032	22
Skanderborg	225	0,25	0,284	-0,033	68
Århus	6533	0,212	0,217	-0,005	51
Skive	313	0,173	0,232	-0,06	86
Thisted	216	0,277	0,265	0,012	42
Viborg	538	0,253	0,311	-0,058	84
Brønderslev	136	0,245	0,199	0,046	14
Frederikshavn	320	0,224	0,205	0,02	31
Hirtshals	125	0,362	0,193	0,169	1
Hjørring	377	0,312	0,242	0,07	6
Hobro	194	0,24	0,277	-0,037	71
Ålborg	2213	0,246	0,22	0,026	27

Litteratur

Andersen, Signe Hald, Heinesen, Eskil og Leif Husted (2005a): *Benchmarking-analyse af integrationen i kommunerne målt ved udlændinges selvforsørgelse 1999-2003*. akf forlaget. København.

Andersen, Signe Hald, Heinesen, Eskil og Leif Husted (2005b): *Benchmarking-analyse af integrationen i kommunerne målt ved udlændinges beskæftigelse 1999-2002*. akf forlaget. København.

Bach, Robert L og Carroll-Seguin, Rita (1986): Labor Force Participation, Household Composition and Sponsorship among Southeast Asian Refugees. I *International Migration Review*, vol. 20, no. 2, pp. 381-404.

Chiswick, Barry R. og Miller, Paul W. (1995): The Endogeneity between Language and Earnings: International Analyses. I *Journal of Labor Economics*, vol. 13, no. 2, pp. 246-288.

Cohon, Donald J. Jr. (1981): Psychological Adaptation and Dysfunction among Refugees. I *International Migration Review*, vol. 15, no. 1/2, pp. 255-275.

Deaton, A. (1997): *The analysis of household surveys*. Johns Hopkins. Baltimore.

- Desbarats, Jacqueline (1986): Ethnic Differences in Adaption: Sino-Vietnamese Refugees in the United States. I *International Migration Review*, vol. 20, no. 2. pp. 405-427.
- Dorais, Louis-Jacques (1991): Refugee Adaption and Community Structure: The Indochinese in Quebec City, Canada. I *International Migration Review*, vol. 25, no. 3, pp. 551-573.
- Greene, W.H. (2004): *Econometric analysis*. Prentice Hall. New Jersey.
- Hein, Jeremy (1993): Refugees, Immigrants, and the State. I *Annual Review of Sociology*, vol. 19, pp. 43-59.
- Heinesen, Eskil, Søren C. Winter, Ina Risom Bøge og Leif Husted (2004): *Kommunernes integrationsindsats og integrationssucces*. akf forlaget. København.
- Husted, Leif og Heinsen, Eskil (2004): *Benchmark-analyse af kommunernes integrationsindsats i forhold til udlændinge omfattet af integrationsloven*. København, akf forlaget.
- Majka, Lorraine og Mullan, Brendan (1992): Employment Retention, Area of Origin and Type of Social Support among refugees in the Chicago Area. I *International Migration review*, vol. 26, No. 3, pp: 899-926.
- McSpadden, Lucia Ann (1987): Ethiopian refugee Resettlement in the Western United States: Social Context and Psychological Well-Being. I *International Migration Review*, vol. 21, no. 3, pp. 796-819.
- Montgomery, J. Randall (1996): Components of Refugee Adaption. I *International Migration Review*, vol. 30, no. 3, pp. 679-702.
- Pendakur, Krishna og Pendakur, Ravi (1998): The Colour of Money: Earnings Differentials among Ethnic Groups in Canada. I *The Canadian Journal of Economics*, vol. 31, no. 3, pp. 518-548.
- Rosdahl, Anders (2004): Aspekter af integrationsindsatsen i 6 kommuner – en kvalitativ opfølgning på en kvantitativ benchmarkanalyse. Socialforskningsinstituttet. København.
- Runblom, Harald (1994): Swedish Multiculturalism in a Comparative European Perspective. I *Sociological Forum*, vol. 9, no. 4, pp. 623-640.
- Schoeni, Robert F. (1998): Labor Market outcomes of Immigrant Women in the United States: 1970 to 1990. I *International Migration Review*, vol. 32, no. 1, pp. 57-77.
- Starr, Paul D. og Roberts, Alden E. (1982): Community Structure and Vietnamese Refugee Adaption: The significance of Context. I *International Migration Review*, vol. 16, no. 3, pp. 595-618.
- Tobin, J. (1958): Estimation of relationships for limited dependent variables. *Econometrica* 26: 24-36.
- Tran, Thanh V. (1991): Sponsorship and Employment Status among Indochinese Refugees in the United States. I *International Migration Review*, vol. 25, no. 3, pp. 536-550.

Wooldridge, J.M. (2002): *Econometric analysis of cross section and panel data*. MIT Press. Cambridge.

Yang, Philip Q. (1994): Explaining Immigrant Naturalisation. I *International Migration Review*, vol 28. no. 3, pp. 449-477.